POSTVERSAND
MÜNCHEN

B 21696 E

ÉLETÜNK

XL. évf. 1. szám (40. Jg. Nr. 1)

Az európai magyar katolikusok lapja

2008. január

A FIATAL VÁNDORLÓ

A Szentatya üzenete az Elvándorlók és Menekültek Világnapjára

Kedves Testvérek! Az Elvándorlók és Menekültek Világnapjának témája ebben az évben főleg a fiatal elvándorlókra irányítja figyelmünket. Valójában a napi híradásokban gyakran beszélnek róluk. A világban végbemenő jelenlegi általános globalizáció szükségszerűen kiváltja azt a mobilitást, amely sok fiatalt arra késztet, hogy elhagyja szülőföldjét és távol éljen saját családjától és hazájától. Ez azzal a következménnyel jár, hogy gyakran éppen azok a fiatalok hagyják el szülőföldjüket, akik a legkiválóbb szellemi képességekkel rendelkeznek, miközben az őket befogadó országokban olyan törvények vannak érvényben, amelyek megnehezítik sikeres beilleszkedésüket. Az emigráció valójában állandóan fokozódik, az elvándorlók száma növekszik és a jelenségen belül minden szociális rétegből találunk embereket. Ezért a társadalmi intézmények, a humanitárius szervezetek és a Katolikus Egyház közösségei is joggal fordítják saját eszközeik nagy részét arra, hogy segítsenek ezeknek az embereknek a nehézségeikben.

A fiatalok nagyon erősen érzik az ún. „kettős hovatartozásukból" származó problémát: egy részről sürgető szükségét érzik annak, hogy ne veszítsék el szülőföldi kultúrájukat, más részről pedig érthető vágyat éreznek arra, hogy szervesen illeszkedjenek az őket befogadó társadalomba, anélkül azonban, hogy ez számukra egyet jelentene a teljes hasonulással és hagyományaik ebből eredő teljes elvesztésével. A fiatalok között megtaláljuk a fiatal lányokat, akik különösen könnyen esnek a kizsákmányolás, az erkölcsi zsarolás és mindenféle más visszaélés áldozatául. De mit szóljunk azokhoz a menedéket kérelmező fiatalkorúakhoz és felügyelet nélküli kiskorúakhoz, akik a leginkább veszélyeztetett kategóriát alkotják. Ezek a fiatal fiúk és lányok gyakran fejezik be életüket az utcán, teljesen elhagyottan, azon gátlástalan kizsákmányolók áldozataként, akik nagyon gyakran teszik őket a fizikai, az erkölcsi és a szexuális erőszak tárgyává.

Ha egyszer közelebbről szemügyre vesszük a kényszerűségből kivándorlók, a száműzöttek, a menekültek és az emberkereskedelem áldozatainak táborát, akkor sajnos sok gyereket és fiatalkorút találunk abban. Ezért lehetetlen hallgatnunk a menekülteknek és száműzötteknek a világ különböző részein található nagy táborának drámai képe láttán. Hogyisne gondolnánk ezekre a kis emberi lényekre, akik a boldogság ugyanazon legitim elvárásaival jöttek a világra, mint mi, valamennyien? Egyben hogyne gondolnánk arra is, hogy a gyermekkor és a fiatalság a férfi és a nő fejlődésében olyan alapvető jelentőségű időszak, amely stabilitást, nyugalmat és biztonságot követel? Ezeknek a gyermekeknek és fiataloknak a „láger" jelenti az egyetlen élettapasztalatot, az a láger, ahol kényszerből kell tartózkodniuk, elkülönítve, lakott te-

(Folytatás a 7. oldalon)

Bartolomé Esteban Murillo (1617–1682): A bölcsek hódolata

VÍZKERESZT

„Te vagy a zsidók királya?" – kérdezte Pilátus a helytartó Jézustól, amikor eléje vezették. A napkeleti bölcsek kérdésére a kései választ a kereszt adta meg, és annak felirata: INRI. Gúnyolták is: *„Ha Izrael királya, szálljon le a keresztről…"* Máté drámai története nem csupán arra emlékeztet, hogy a „pogányok" az Újszülöttben elsőként tisztelték a zsidók királyát, várva várt Megváltóját. Máté tudatosan emeli ki a párhuzamot, azaz inkább ellentétet a Hódolat, mellyel a tudomány képviselői tisztelegtek, és a Megvetés között, melyet a főpapok és a nép írástudói – az akkori elit – éreztettek vele a tárgyaláson és a kereszt alatt. Némelyik talán még tanácsadója is volt a zsarnoknak, aki „meghökkent", hogy riválisa támadt. A jászol és a kereszt dialektikája csak a szintézisben oldódik fel, melyet nekünk kell létrehoznunk, válaszul: a keresztnek hódolva.

Van itt még néhány további meghökkentő párhuzam, ellentét. A csillagászok, akik természettudományos alapon, az akkori tudás legjavát használva határozták meg előre az esemény időpontját és jelentőségét, olyan pontossággal, hogy több ezer mérföldes utazás után pont a legjobbkor érkeztek a helyszínre, híján voltak a spirituális forrásnak, a bibliai hagyománynak, ezért a helyszínen lokális, regionális forrásból kellett kiegészíteniük tudásukat, hogy megtalálják, amit kerestek. Ez is jelkép: jelképezi a kulturális örökség és a helyi hagyományok fontosságát egy globális civilizációban. Ugye, aktuális? Nem igazodunk el ezek nélkül saját történetünkben, saját életünkben sem. De persze szól a provincializmus ellen is: a helyi hiteles hagyomány legjobb tudói is elmulasztották volna az eseményt, ha nem kapnak figyelmeztetést azoktól, akik nem a szűk helyi perspektívából értékelik a történéseket. Arra is utal a spirituális és a tudományos örökség birtokosainak egymásrautaltsága, hogy mind az előbbit túlhangsúlyozó, ezoterikus fundamentalizmus, mind az utóbbi, a lelki dimenziókat

(Folytatás a 7. oldalon)

HIT, ÉSZ, NEVELÉS

***A kánonjogi esetmegoldás módszere a kései középkorban* címmel tartotta meg november 29-én székfoglaló előadását Erdő Péter bíboros a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében. A magyar prímás személyében hosszú évtizedek után újra nemzetközi hírnevű egyházjogász lett tagja az Akadémiának. A Magyar Kurír ebből az alkalomból a hit, az ész és a nevelés viszonyáról kérdezte őt.**

– Bíboros úr sűrű programjai ellenére is, ha teheti, mindig jelen van a Pázmány Péter Katolikus Egyetem, a Szent István Társulat rendezvényein, tudományos konferenciákon. Több egyetem díszdoktora, nem utolsósorban az MTA levelező tagja. De más oktatási intézményekbe is ellátogat, idén például a katolikus oktatási intézmények tanévnyitóján mondott beszédet. Hogyan vélekedik a hit, a tudomány és az oktatás viszonyáról?

– Az emberi közösség kezdettől fogva arra törekedett, hogy mindent megtudjon az őt körülvevő világról, Isten és ember viszonyáról, az élet értelméről. Minden szuverén emberi közösség, ha élni akar, rákényszerül arra, hogy elméletileg és gyakorlatilag elhelyezze önmagát a kozmoszban. Hammurabi törvénykönyvének (Kr. e. 1750 körül) preambuluma az istenek megemlítésével kezdődik, annak felsorolásával, hogy mi mindennek az urai ezek az istenek, és mi köze van a királynak és a népnek hozzájuk, hogyan mozgatják ők a világot. A közösség elhelyezi magát a kozmoszban, a mindenségben. Utána ennek alapján és immár erre hivatkozva mondják ki a közösségi viselkedés szabályait. Nagyon fontos, hogy az emberiség, a nemzet a legmagasabb szintű tudás elérésére törekedjék, amit az ember el tud érni az adott pillanatban. Manapság átéljük azt is, hogy ez a legmagasabb szintű tudás egyben dinamikusan fejlődik is, tehát nem egy egyszeri alapkő, amit letettünk, és utána nem kell rajta változtatni.

A legmagasabb szintű tudás elérésére való törekvés szükségszerű. Ebből következik az alacsonyabb, tehát a középszintű és az elemi szintű oktatás szükségszerűsége is. Mert nem csupán a hétköznapi gyakorlat segédeszközeként tanulunk meg írni, olvasni, tanulunk közismereti tárgyakat, hanem azért is, mert megvan bennünk, ha nem is minden egyénben külön-külön, de a közösségben az a törekvés, hogy a legtöbbet, amit ember tudhat, azt tudjuk meg magunkról, a világról és nem mellékesen Istenről. A világot és a világ értékét is meg akarjuk ismerni. A megismerés, a megértés és az értékelés mindig valamihez való viszonyításban áll. De a világmindenséget mihez viszonyítjuk? Ha nincs a világmindenségen kívül semmi más, amihez viszonyíthatunk, akkor abban a pillanatban minden relatívvá válik, mert legföljebb azt mondhatjuk, hogy egy kisebb közösség tevékenysége egy nagyobb közösség szempontjából lehet hasznos vagy haszontalan, mondhatjuk azt, hogy egy rövidebb időszakban történt események egy hosszabb időszak szempontjából lehetnek fontosak vagy kevésbé fontosak, de hogy végül az egésznek mi a jelentősége, ezzel adósak maradunk. Márpedig ez kihat az életünkre. Az apró döntéseinkre, a hétköznapi döntéseinkre is. Az oktatás és a nevelés ennek felismertetésére irányul.

– Hogyan tud ebben a felismertetésben segíteni az Egyház?

– Amikor az elemi szintű oktatásról beszélünk, először is a családra gondolunk, arra, hogy a gyereknek, amikor megszületik, ha jó családba születik, ahol szeretettel fogadják és nevelni akarják, akkor az első tanítói a szülei és testvérei. A szülőknek elsődleges joguk van gyerekük neveléséhez. Amikor az Egyház részt vesz a nevelésben, akkor ezt részben a szülők megbízásából, kérésükre teszi.

Az Egyháznak kötelessége is, hogy akit egyszer megkeresztelt, azt vigye is mind közelebb Krisztushoz: tanítsa meg a keresztény élet értékeire, elveire, és segítse őt abban, hogy harmonikusan tudja élni ezt a keresztény életet. Az Egyháznak alapvető kötelessége a hitben való nevelés. Csakhogy az emberi személy egységes. Nem lehet a kultúrát, a profán ismereteket, az erkölcsi fejlődést, a kommunikációkészséget, a világnézetet, a vallásos ismereteket és értékeket, érzéseket és összefüggéseket leválasztani az élet egyéb területeiről.

Ebből következően az a nevelés harmonikus és jó, amely minden szempontból vezeti a felnövekvő emberi személyt. Nem lehet a vallásos értékektől és közösségektől elzárni a fiatalokat, és ezért is olyan fontos, hogy az Egyház ezen a téren segítséget tud adni a vallásos szülőknek a katolikus óvodák és iskolák által.

– Korunkban sokan kételkednek abban, hogy egyáltalán megismerhető-e a bennünket körülvevő bonyolult világ. Sokak szemében a tudomány is elveszítette igazi értékét. Milyen választ ad erre a dilemmára az Egyház?

– Az ismeretanyag megbecsülése korunkban nem magától értetődő. E tekintetben jelentős különbség van a régi világhoz képest. Régen úgy gondolták,

(Folytatás a 6. oldalon)

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Élet a halál után? (3.)

Nem szorul magyarázatra, hogy az embert minden korban, a föld minden sarkában, bármilyen kultúrkörhöz vagy valláshoz tartozzék is, intenzíven foglalkoztatta a kérdés: Mi van a halál után? A földi élet befejeztével véglegesen lezáródik az ÉLET maga, vagy van-e valamilyen folytatás? A válasz erre a kérdésre – bármennyire különböző legyen is tartalmilag – meglepően egyöntetű: a halállal nem az ÉLET fejeződik be, hanem csak egyik megjelenési formája. A három monoteista, egyistenhívő vallás álláspontja e kérdésben lényegében nem különbözik egymástól. Ezt az Egyház Szent Pál nyomán a gyászmisében így fogalmazza meg: „Híveid élete, Urunk, nem szűnik meg, csak megváltozik."

A kérdés ezzel persze még nincs megoldva és, ha összevetjük a különböző vallások elképzeléseit, illetve azok kialakulását, akkor a kép már sokkal bonyolultabb lesz; az abból ered, hogy természetfeletti, tehát érzékszerveink számára nem elérhető valóságok megfogalmazására nem áll rendelkezésünkre megfelelő nyelvezet. Fogalmaink, kifejezéseink szinte szükségszerűen a tér és idő kategóriájából indulnak ki, márpedig a halál utáni élet valóságának megközelítésére ezek alkalmatlanok. Az a veszély fenyeget, hogy például a „végtelen"-t határtalan „tér"-nek, az „örökkévaló" fogalmát vég nélküli „időnek" fogjuk fel. Ha aztán a halál utáni lét teljességét, szépségét, tökéletességét akarjuk kifejezni, akkor kölcsön vesszük azokat a képeket, amelyekkel a földi életben szoktuk leírni mindazt, ami szép és jó és boldogító. Ezzel természetesen a halál utáni létről olyan dolgokat állítunk, amelyek „egy az egyben" nem fedik a valóságot és legfeljebb átvitt értelemben, hasonlatként alkalmazhatók. Mindebből nem következik, hogy Istenről és az Ő világáról – végeredményben arról van szó – nem tudunk érvényes, a valóságot megközelítő módon beszélni, de tudnunk kell, hogy amit mondunk, mindenkor *analógia* marad. A Szentírás tanítása változatlanul Isten hozzánk intézett szavának, üzenetének fogjuk fel, de megeshetik, hogy mondanivalója megértését más megfogalmazás megkönnyíti.

Decemberi számunkban igyekeztünk tisztázni a halál kapcsán a test és a lélek egymáshoz való viszonyát. Jóllehet nem képes, hogy a halál csak a testre vonatkozik (a lélek nem halhat meg) a szentírási szövegek mindig egy *ember* (és nemcsak a teste) halálát említik. Ez azért érthető, mert embernek csak a test és lélek egységében létező lényt lehet nevezni. A halál révén ez az egység megszakad, vagyis az ember mint *ember* szűnik meg. De arra is rámutatunk, hogy Jézus feltámadása óta a halál és a feltámadás fogalma nem választható el egymástól. Ennélfogva aki meghal, az fel is támad. Hogy a feltámadás mikor történik, arra vonatkozólag a biblikus tanítás nem egyértelmű. Tekintve, hogy a halállal az idő kategóriája is megszűnik, nem zárható ki eleve a nézet, hogy a halállal a feltámadás megkezdődött. Ha elfogadjuk ezt az álláspontot, akkor a halál utáni életre vonatkozóan érdekes következtetésekre jutunk.

Milyen az élet a halál után?

Azt, gondolom, minden további nélkül leszögezhetjük, hogy az átlépés a földi létből abba, amit „túlvilág"-nak nevezünk, gyökeres fordulatot jelent. Nem igen hasonlítható se kivándorláshoz, se áttelepüléshez, mert ami ránk vár egészen új dimenziót képez. Már utaltunk rá, hogy a földi lét megszokott kategóriáin, a téren és időn átlépünk, a korlátok, amelyek itt akadályoznak, megszűnnek. Így aztán az az elterjedt elképzelés, miszerint a halál után az élet folyatódik, ebben a formában nem állja meg a helyét: nem az eddigi élet folytatódik, hanem egy új kezdődik.

Milyen hát ez az új élet?

Már utaltunk egyszer P. Boros László nézetére, amely szerint a halál egyben a feltámadás kezdete, amint az Jézus esetében is állítható. Az evangéliumok által említett „harmadnap", amely magában foglalja a „sírba tétel", illetve „a leszállás a pokol tornácára" nem könnyen értelmezhető történését, a halál és a feltámadás egymáshoz kapcsolódását nem szakítja meg.

Hogy milyen alapon terjeszthető ki Jézus halálának és feltámadásának összetartozása minden emberre? Azon az alapon, hogy Jézus az egész emberiségért szenvedett és vállalta magára a halált, hogy „megváltsa", azaz helyreállítsa a bűnbeesés által megszakadt kapcsolatot Isten és ember között. A kapcsolat megszakadásának jele a halál volt, a helyreállítását pedig az újra megszerzett „élet" a feltámadásban.

Ha mindezt végiggondoljuk, akkor a halál utáni életre vonatkozóan néhány érdekes felismerés kínálkozik.

1. A halál utáni, tehát feltámadt élet *emberi* élet, vagyis az egész emberé és nemcsak a léleké. Ebből az következik, hogy a feltámadt életnek megvannak a testi vonatkozásai is. A halandó test és a feltámadt test között alapvető különbségek állnak fenn. A biblikus, teológiai nyelvezet ez esetben „megdicsőült" testről beszél, amelyre nem érvényesek az anyagi világ (tér, idő) korlátai. Jézus a szadduceusokkal folytatott vitában ezt úgy próbálja megértetni, hogy a feltámadás után „nem nősülnek és férjhez nem mennek" (Mt 22,30).

2. A feltámadás nem jelent változást a személyi viszonylatban: ugyanaz támad fel, aki meghalt. Feltételezhető tehát, hogy kinek-kinek megmarad az egyénisége, mindaz, ami egyedülállóvá, megismételhetetlenné tette (jellembeli sajátságok). Isten nem azért teremtette az egyes embert, hogy egyfajta színtelen, névtelen tömeglénnyé alakítsa.

3. Ha megmaradok a feltámadásban is annak, akinek Isten alkotott, és aki földi életemben voltam, akkor logikus, hogy mindaz, ami érték, szép és jó volt benne, nem múlik el nyomtalanul, elképzelhető tehát, hogy a személyes kapcsolatoknak, szeretetnek megmarad a jelentősége.

Végső döntés?

Isten az embert – a teremtéstörténet szavai szerint – „saját képére és hasonlatosságára" teremtette. Tekintve, hogy Isten tiszta szellemi valóság, nyilvánvaló, hogy itt nem fizikai „hasonlatosság"-ra gondol a Biblia. A szellem síkján viszont csak az alapvető, a szellemi valóság lényegét érintő képességekről lehet szó. Ezek: az értelem és az akarat. Az ember annyiban Isten képe-mása, amennyiben értelme képes az igazság megismerésére és akarata a szabad döntésre. Éppen mert e két képesség Őt magát tükrözte, Isten működésüket tiszteletben tartotta és semminemű kényszert nem alkalmazott, sem a téves megismerés, sem a helytelen döntés megakadályozására. Mivel az embert nem bábként kezelte, szabad döntéseit is komolyan vette. A szabad döntés alapozta meg az ember felelősségét tetteiért.

Az ember földi életében hozott döntései a halál (illetve feltámadás) pillanatában együttesen alkotnak képet a lefolyt életről, ráfigyelve a negatív és a pozitív szempontokra: milyen szerepet játszott az igaz és a jó? Elmarasztalás esetén: mi indokolta a szabadon hozott helytelen döntést? – Általánosan elfogadott vélemény, hogy a halál pillanatával lezárul a lehetőség a hozott döntések megváltoztatására. Az vagyok, akivé tetteim által tettem magam. A rólam kialakult kép végleges. A felelősség kizárólag az enyém. Én kell, hogy viseljem a következményeket is. A halál tehát mintegy a végső döntésem földi életemről. Érdekes különvéleménye van erről a kérdésről is a már említett P. Boros Lászlónak. Nézete szerint a halál pillanatában Isten még egy utolsó lehetőséget nyújt az embernek egy végső döntés meghozatalára, amely esetleg megváltoztathatja az összképet. Vagyis elképzelhető egy végső megtérés... Meg kell mondani, hogy e kérdésben nincs hivatalos álláspont, és csak bízni lehet Boros László feltételezése helyességében.

Mennyország – pokol és egyebek... Csak dajkamese?

Semmi kétség: a 21. század polgára ezeket a fogalmakat kissé lesajnáló ajakbiggyesztéssel képes csak emlegetni. Rosszalkodó csemeték ijesztgetésére talán még használhatók, de azon túl...

Mindenesetre nem árt, ha előbb a fogalmakat tisztázzuk, és tudomásul vesszük, hogy a Szentírás lapjain találkozunk velük és rokon kifejezésekkel. Belátom, ez sokak számára nem érv arra, hogy komolyan foglalkozzanak velük. Hagyjuk hát a lejáratott szavakat, és inkább nézzük meg egy kicsit közelebbről eredeti értelmüket, mondanivalójukat.

Az ember átlag közérzetéhez tartozik, hogy élete kielégületlen, vágyódik a boldogság után, de sose éri el igazán. Logikus hát, ha feltételezi: élete a halálon túli életben érheti el beteljesülését. Erről egyébként már beszéltünk: Mindannak összességét, amire az ember élete beteljesedéskor számít, nevezhetnénk mennyországnak.

Mi keresztények más oldalról közelítjük meg a kérdést. Számunkra a mennyország a mi Isten-kapcsolatunkkal van összefüggésben. Isten nemcsak a világ ura és alkotója, nemcsak igazságos bíró, a jók megjutalmazója és a gonoszok büntetője, hanem elsősorban Atyánk, aki gondunkat viseli, akinek számára egyenkint és együttesen fontosak vagyunk, és aki a saját életében akarja, hogy részt vegyünk. Mindaz, ami nekünk hiányzik, azt az Ő teljessége betölti. A mi Istenünk „a szeretet" – és „aki a szeretetben marad, az Istenben marad és Isten őbenne."

Ez a „mennyország" nem ragad meg földi gyönyörűségek kiszínezésénél, ha nem oda viszi az embert, ahol legmélyebben beteljesül léte, arra a pontra, ahol Isten és ember eggyé válik a boldogító szeretet el nem múló ölelésében.

Na és a pokol?

Nem csodálom, hogy erről a témáról még nehezebb komolyan beszélni, mint az előbbiről. Ehhez mindenekelőtt abba kell hagynunk olyan képekkel közelítenünk a témához, amelyek a történelem bizonyos korszakaiban érzékeltették a belső pusztulást, amely az Isten rendjének felforgatása nyomán előállt (tűz, földrengés, vízözön stb.). A pokol nem a fizikai világhoz tartozó fogalom, hanem végső fokon mindannak a hiánya, ami létrendünkben pozitív. A pokol tehát mindenekelőtt Istenhiány, élethiány, kapcsolathiány. A pokol a feloldhatatlan gyötrő izoláltság, a megszüntethetetlen kétségbeesés...

Az Egyház tanítása szerint ilyen állapot lehetséges, mert nemcsak hogy nem áll ellentétben Isten irgalmával és igazságosságával, hanem ennek kinyilvánu-

(Folytatás a 3. oldalon)

IMASZÁNDÉKOK

Januárra

Lehetetlen megmondani, a világon hányan teszik magukévá az imaapostolság havi szándékait, hányan imádkoznak kitartóan és elmélyülten abban a lelki világban, amely ezekkel a szándékokkal megnyílik előttünk. Talán ötven millióan? Talán sokkal többen?

Létezik (1844 óta) egy Imaapostolság nevű laza szervezet; de nem szükséges tagjának lenni ahhoz, hogy az imádság elkötelezett apostolai legyünk.

A napi felajánlásnak nincs megszabott szövege. Végezhetjük pl. egy ilyen vagy ehhez hasonló megfogalmazású imával:

Mindenható örök Atya Isten! Felajánlom neked áldozatomat, Krisztus Urunk áldoztával egyesülve, Szent Szívének összes szándékára. Felajánlom áldozatul mai napom minden munkáját és imádságát, minden szenvedését és örömét. Fogadd el mindezt a Boldogságos Szűz Mária közbenjárására és érdemeivel együtt. Add, hogy bűneinket így jóváthessük; vezess el minden keresztényt Krisztus igazi Egyházába; add, hogy megvalósuljanak azok a szándékok, amelyeket a Szentatya erre a hónapra különösen ajánlott.

És itt csatoljuk a két szándékot.

A havi imaszándékokat a pápa megnyilatkozásaiból szűrik ki; megfogalmazásukat maga a Szentatya hagyja jóvá aláírásával, és adja át a keresztény közösségnek.

Amit a jelen szándékról elmélkedve alább röviden elmondunk, az részben a Deus caritas est enciklika 19. pontjából való, részben egy 2006. november végi pápai beszédből, amelyet az örmény apostoli Egyház pátriárkáját meglátogatva mondott el.

I.

Általános szándék: Hogy az Egyház erősítse a teljes látható egységre irányuló elkötelezettségét, és így egyre jobban kinyilvánítsa szeretetközösségi arculatát, amelyen tükröződik az Atya, a Fiú és a Szentlélek közössége.

I. „Ha szeretetet látsz, a Háromságot látod" – írja Szent Ágoston. Az Atya, szeretettől indítva, elküldte közénk Egyszülöttjét, hogy a világot kiszabadítsa a bűnből, visszaszerezze az Atyának. A kereszten meghalva Jézus „kilehelte lelkét"; ezzel azt is elővételezte, hogy feltámadása után tanítványaira lehelje a Lelket. Akibe beleárad Krisztus Lelke, annak szívéből az élet vizének folyói fakadnak (Jn 7,38–39). A Szentlélek a szeretet harmóniájába hozza szívünket Krisztus Szívével; az ő szeretetének két nagy és mély megnyilvánulása pedig (sok más mellett) a lábmosás és a kereszthalál. Az Egyház és a keresztények egész tevékenysége a szívek átalakítását célozza; azt a szeretetet van hivatva a világ átélni, amely az emberiséget Krisztus családjává teszi. Evangelizálásunk tanúságtétellel, szentségi élettel, szeretetszolgálattal történik. Olykor gyarló, olykor (vértanúságig menően) hősies ez az evangelizálás.

II. Amikor a pápa II. Meszrob örmény pátriárkával találkozik, az több, mint ökumenikus udvariasság és barátság. Isten ígéreteibe vetett közös reményünk jele, vágya annak a beteljesülésnek, „hogy mindnyájan egy legyenek: amint te, Atyám, bennem vagy, és én benned, ők is legyenek egy mibennünk, és így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem." (Jn 17,21) A keresztség szentségével beletestesültünk Krisztus Testébe; történelmi eredetű tragikus megosztottságaink nyiltan ellene mondanak az Úr akaratának, botrányt jelentenek a világ előtt, és kárt okoznak az evangéliumhirdetés szent ügyének. – A pápa idézte a 13. századi Lambroni Nerszesz szinódusi beszédét:

(Folytatás a 4. oldalon)

ANGYALKÖVET

A kassai Szent Erzsébet-dómon még ott van a Szent Erzsébet-évet hirdető szlovák nyelvű plakát vagy inkább molinó, bár hivatalosan már itt is bezárták az emlékévet. Erdő Péter bíboros is részt vett november 17-én a jubileumi évet lezáró ünnepi szentmisén, majd utána a teológián megnyitotta a Magyarország virága című képkiállítást. Mindezek mellett a város egy nagyszerű színdarab ősbemutatójával is tisztelgett Szent Erzsébet emléke előtt: a kassai Thália Színházban tartották az Árpád-házi királylány életét bemutató, Angyalkövet című színdarab ősbemutatóját.

Nem biztos, hogy a színházi lapok írnak majd erről a bemutatóról, vidékre is ritkán járnak a fővárosi kritikusok, a határainkon túli magyar előadásoknak pedig még kisebb az anyaországi visszhangja. A kritikusok kényelmességét némileg indokolja is, hogy meglehetősen eseménytelenek a vidéki színházak. Sok helyen tapasztalható az óvatosság, leginkább máshol már kipróbált darabokat tűznek műsorra, egyre több a biztos siker reményében játszott könnyed, zenés darab. Ezért is olyan jelentős, hogy az évek óta anyagi nehézségekkel küzdő kassai magyar társulat november 15-én ősbemutatót tartott, mégpedig a színház rendelte az új darabot. Nyilván a jubileumi év adta az ötletet Beke Sándor rendezőnek, hogy készüljön a szentről nagyszínházi előadás – mert nagyszínházi ez, még ha méretét tekintve kicsi is az ipari iskola földszintjén működő teátrum. Egressy Zoltánt kérték fel a dráma megírására. Az egyik legismertebb mai magyar drámaíró nem először dolgozott a kassaiakkal, ő írta a Madách Imre magánéletének konfliktusait feldolgozó Vesztett éden című drámát, szintén az itteniek felkérésére, és itt mutatták be először, bár magyarországi pályázaton lett első helyezett a Három koporsó is.

Nem könnyű feladatra vállalkozott a szerző, hiszen a színházban a közönség nem a legenda felmondását várja, hanem valódi drámát, ugyanakkor a történelmi tények miatt nem szárnyalhat szabadon az írói fantázia. Az pedig már a rendező feladata, hogy a csoda is hiteles legyen, és az előadás végén mindenki elégedetten távozzon a színházból.

A Szent Erzsébet-év lezárult, de az Angyalkövet előadásainak sora igazán csak most kezdődött el. Még bárki megnézheti. Kár lenne kihagyni.

Filip Gabriella

LENNE EGY...

(Folytatás az 2. oldalról)

lása arra az esetre, hogy ténylegesen van, aki odáig jutott.

Ehhez az kellene, hogy valaki teljes következetességgel legyen képes úgy gyűlölni, hogy utolsó porcikájáig gyűlöletté válik. Isten azt, aki szabad döntéssel végletesen visszautasítja irgalma minden jelét, nem kényszerítheti másra, mint amit ő maga választott... A kérdés az, vajon volt-e, van-e emberi lény, aki erre képes volt. Az Egyház soha sem állította. Ezzel szemben a Sátán és a bukott angyalok, tiszta szellemek igenis képesek egy ilyen százszázalékos aktusra. Ez a gonoszság titka, a „mysterium iniquitatis".

Gondolatmenetünk végén megráz bennünket egy ilyen lehetőség; ugyanakkor felmelegszik a szívünk, ha érezzük, mit meg nem tett értünk Isten, a mi Atyánk. Kíséreljük meg az új esztendőben újra megtalálni hozzá a kapcsolatot. Ő a jövőnk.

Frank Miklós

A HIÁNYZÓ PANTEON NEMZETI SZÉGYEN

Méltatlan körülmények között „tárolják" hazánk egykori királyainak a székesfehérvári koronázási templom romjai közt megtalált földi maradványait. Az önmagában is botrányos ténynek külön aktualitást ad, hogy nemrégiben előkerültek a Szent Imre herceg születési helyének emléket állító reneszánsz kori kőtábla darabjai. Az Árpád-házi királyfit szintén a fehérvári templomban temették el.

A királyok városaként emlegetett Székesfehérváron alig akad napjainkban olyan építészeti emlék, amely a település fénykorára, vagyis a Géza fejedelemtől a török megszállásig tartó fél évezredre utalna. Elpusztult a Szűz Mária- vagy Boldogasszony-bazilika is, ahol negyvenhárom királyunkat koronázták meg, közülük tizenötöt itt is temettek el. Csak II. Lajos tetemét szállították át utóbb Bécsbe, János királyét egy másik fehérvári templomba, III. Bélát és feleségét a budavári Mátyás-templomba. A fehérvári bazilika Magyarország jelképes hatalmi központja volt. Szent Istvántól kezdve századokon át itt őrizték a koronázási jelvényeket, s csak az a király lehetett az ország törvényes uralkodója, akit ebben a székesegyházban koronázott meg a Szent Koronával az esztergomi érsek.

Szent István építtette, hogy majd ide temetkezzen. Könyves Kálmán király is úgy döntött, hogy itt lesz a végső nyughelye. Példáját az Árpád-házi uralkodók közül többen is követték. Mivel az Anjou-királyok előszeretettel hangsúlyozták a boldog ősökhöz való tartozásukat, ezért maradványaikat szintén itt helyezték el. De ide temették el Mátyás királyt is. A források szerint legalább huszonegy királyi családtag sírja is ebben a templomban kapott helyet, mint például Szilágyi Erzsébeté. Azt azonban nem lehet tudni, hány sír volt még rajtuk kívül.

Milyen lehetett ez a bazilika? Több mint ötszáz éven keresztül gazdagodott, és folytonosan átalakult. Magja egyhajós lehetett, amelyet István király 997 és 1000 között építtetett. Negyven méter hosszú, húsz méter széles volt, tornyok ékítették, és félköríves szentély zárta le. Alig több mint másfél évtizeddel elkészülte után, még István király kezdte el a bővítését. A templom ekkor érte el végleges, a maga korában óriási méreteit: mintegy hetvenhat méteres hosszát és harmincnyolc méteres szélességét – ami jóval nagyobb, mint a budai Mátyás-templom. A szentély előtt, a középhajóban állt az oszlopokon emelkedő oltár, mellette az első szent király kriptája, szemközt vele a királyi trónus. A XIV. század elején Károly Róbert építtette át, a famennyezet helyére ekkor boltozat került. Mintegy a szentély folytatásában készült el az utolsó bővítés: oda építtette Mátyás király a saját sírkápolnáját, miatta a középkori várfalat is meg kellett bontani.

Kincstárában öt évszázad alatt rengeteg érték halmozódott fel. A Mátyás király temetését elregélő Heltai Gáspár írta: „Koronát adának fejébe, és minden királyi ékességeket rakának reá, a királyi pálcát, az ország keresztes almáját, arany tőrt, sarkantyút; és tizenkét vitéz merő fegyverben méne előtte, és ezek viszik vala előtte a sok diadalmos zászlókat, és úgy vivék a testet az Bódogasszony egyházába."

A gazdagságnak a török vetett véget. Bethlen Farkas erdélyi kancellártól tudjuk, hogyan: Szulejmán szultán megbízottja „elvitt mindent, minek árát remélte kikapni. Találta pedig a királyok koronáit, kormány-pálcáit, golyóit, melyeket kezökbe adni volt szokás, és melyek vagy tiszta aranyból vagy aranyozott ezüstből voltak készítve, ezen kívül talált aranyláncokat, nagy becsű drágaköveket a gyűrűken, s mindent legnagyobb szorgalommal Soliman számadásaiba betudott." Nagy Lajos sírját a török valahogy megkímélte, azt a város 1602-es keresztény visszavétele után fosztották ki. A korabeli babona e sírgyalázás büntetésének tulajdonította, hogy újabb nyolcvan évre visszafoglalhatta a török Székesfehérvárt. Innen csak másfél évvel Buda felszabadítása után, 1688. május 19-én vonultak ki végleg a törökök. De addigra már a templomnak a romjait is alig lehetett megtalálni.

Antal Károly: Szent István megkoronázása (1938, gipsz, vázlat) – *Keresztény Múzeum, Esztergom*

De mi lett a sírokkal? A templom helyén 1848. december 5-én kútjavító munkások egy női csontvázra bukkantak, fején korona, ujján aranygyűrű volt. A Magyar Nemzeti Múzeum szakértői egy héttel később egy férficsontvázat is találtak ugyanitt, mellette korona, amulett, uralkodói pálca, kard, feszület helyezkedett el. III. Béla és felesége sírjára bukkantak, akiket 1898-ban a budai Mátyás-templomban helyeztek el.

Henszlmann Imre ásatási beszámolóiból tudjuk, hogy a bazilika területén 1862-ben sikerült feltárnia a Szent István és családja, Kálmán, Ulászló, Vak Béla, II. Géza, IV. István, Nagy Lajos, Mátyás király és II. Lajos sírkápolnáit. A csontokat hat faládába tette, majd átadta a polgármesteri hivatalnak. A hatóságok a ládákat minden kegyeleti aktus nélkül a székesegyház kriptájában helyezték el, s a továbbiakban nem törődtek velük. Amikor 1893 őszén tudományos vizsgálatok céljából Török Aurél a csontokat elkérte, már csak öt, kifosztott ládát tudtak átadni neki. Addigra ismeretlenek a maradványokat összekeverték, s a tudományos feljegyzéseket, magyarázó szövegeket eltüntették. A hatodik láda teljes egészében eltűnt. A későbbi ásatások újabb csontokat hoztak felszínre, melyeket a korábbiakkal együtt a bazilika területén 1938-ban kialakított Romkert betonkriptájában helyezték el. A feljegyzések szerint a visszatemetés előtt újabb emberi mulasztás történt, mert a vizsgálatra Budapestre szállított csontok egy altiszt hibájából összekeveredtek. A maradványokat 1938. augusztus 13-án Shvoy Lajos megyéspüspök ünnepélyesen beszentelte. A millenniumi ünnepségek során új sírkamrát alakítottak ki, királyaink csontjai jelenleg polietilén zsákokban, rozsdamentes acélládákban nyugszanak a Romkert földbe mélyített, szabályozott hőmérsékletű és ellenőrzött páratartalmú helyiségében. Az új sírkamra beszentelése katonai tiszteletadás mellett 2000. augusztus 4-én történt. Vagyis több mint 150 évvel az első magyar királysírok felfedezése után, egy jelentéktelen, mindenféle ünnepélyességtől mentes síremléképület rejti egykori uralkodóink összekeveredett csontjait. Még az sem történt meg, hogy az egy testhez tartozó csontokat szétválogatták volna. Ömlesztve vannak, úgy, ahogy az egyik csont után jött a másik, úgy kerültek bele a polietilén zsákokba. Pedig az antropológia tudománya ezt a szétválogatást már lehetővé tenné. A nemzeti kegyelet pedig mindezt minimum megkövetelné.

Jezsó Ákos

MAURUS ATYA KITÜNTETÉSE

A kitüntetést Erdő Péter bíboros adta át a püspöki kar székházában

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Pro Cultura Christiana díjat adományozott Németh Maurus bencés szerzetesnek a magyar katolikusokért végzett odaadó, áldozatos munkájáért 70. születésnapja alkalmából. Az elismerést Erdő Péter bíboros, az MKPK elnöke adta át. A kitüntetettet köszöntötte Cserháti Ferenc, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök. A Pro Cultura Christiana díj olyan személyek elismerése, akik a művészet és a kultúra ügyét kimagasló tevékenységükkel, elkötelezett keresztény életük példájának felmutatásával is képviselik és szolgálják.

Németh Maurus bencés paptanár 1937. december 9-én született a Zala megyei Hahóton. Gimnáziumi tanulmányait Budapesten végezte. Részt vett az 1956-os forradalomban, ezért el kellett hagynia Magyarországot. Hollandián keresztül Kanadába vándorolt ki. 1959 és 1963 között Vancouverben bekapcsolódott az ott élő magyar katolikusok és az akkor alakuló cserkészet életébe. Ebben az időben került kapcsolatba a californiai Portola Valley-ben alapított bencés közösséggel, ahová 1963-ban felvételét kérte.

Egyetemi tanulmányait a minnesotai Szent János Bencés Egyetemen végezte. A diploma megszerzése után egy évig biológiát tanított a bencések iskolájában, majd teológiát hallgatott, és 1972-ben diplomát szerzett. Maurus atya a mai napig tanít, a Woodside Priory School biológia tanszékének vezetője.

Hites Kristóf 1994-ben bekövetkezett halála után átvette a kaliforniai Magyar Katolikus Misszió vezetését, ahol fáradhatatlanul dolgozik, összetartja a helyi magyar közösséget. Munkásságának célja, hogy távol az óhazától fenntartsa a magyar szellemet és kultúrát, továbbá lehetőséget biztosítson a kaliforniai magyarságnak az anyanyelv ápolására. Kezdeményezésére évente két jótékony célú rendezvényt tartanak, melyek bevételét többek között a dévai gyermekek támogatására, a budapesti Központi Papnevelő Intézet hallgatóinak oktatására, idős papok megsegítésére és magyarországi templomok restaurálására fordítják.

Az 1990-es években Maurus atya közreműködött a Pázmány Péter Katolikus Egyetemet támogató amerikai–magyar alapítvány létrehozásában, amely nagyban hozzájárult az intézmény működésének megkezdéséhez. **MKPK Sajtóiroda**

Gyermekeknek

SZENT PIROSKA (1088–1133)

Megkezdődött a 2008-as esztendő. Január 18-át ír a naptár. A hittanórán István atya megáll a mindig mosolygó Piroska előtt és névnapján egy kedves szentképpel köszönti. A kép Árpád-házi Szent Piroskát ábrázolja. Mit is tudunk a királylány életéről, mit üzen nekünk?

Szent László királyunk leánya volt, aki házasságkötéssel került Bizáncba (ma Isztambul). Idegen életmód, más egyházi szokások közé került. Szent életű császárnője lett új hazájának, és tette, amit Krisztus szolgálatában tennie kellett. Élete példa arra, hogy a ránk rótt kötelességet teljesíteni kell, örömmel, derűsen, hűségesen. Életszentsége bizonyította, hogy nemzetünk erős bástyája a keresztény Egyháznak. Férjével együtt alapította a híres konstantinápolyi Pantokrator monostort, kórházakat, szegényotthonokat hozott létre. Sűrűn fogadott szentföldi zarándokokat, küldötteket magyar földről. Soha nem fordított hátat hazájának. Halála után az ortodox Egyház szentté avatta, de mi is magyar szentként tiszteljük. Kedvelt női nevünk. Mozaikképét a Hagia Sophia őrzi, az egyetlen szőke hajú királynő a sok fekete hajú bizánci társa között.

Szent Piroska. **Prokop Péter festménye**

Piroska hálásan mondott köszönetet István atyának, és osztálytársaival együtt örült az új ismereteknek. Büszke volt a magyar királylányra, és arra gondolt, hogy szülei, testvérei, ismerősei is büszkék lesznek őrá, ha megszívleli, tenni kell, ami a feladatunk, nem többet, nem kevesebbet, de azt jó szívvel.

Szeretettel: **Judit néni**

AZ ISKOLANŐVÉREK 150 ÉVE

Magyarországi alapításuknak 150. évfordulóját ünnepli 2008-ban a Miasszonyunkról nevezett Szegény Iskolanővérek Közössége. Ez alkalomból idén novemberben jubileumi évet nyitottak, amelynek keretében egy éven át tartó rendezvénysorozattal készülnek a jövő októberi ünnepségre.

A Miasszonyunkról nevezett Szegény Iskolanővérek (SSND) nemzetközi szerzetesközössége arra törekszik, hogy az embereket közelebb segítse Istenhez és egymáshoz: méghozzá minden helyen, minden időben és minden helyzetben. Miként alapítójuk, Jézusról nevezett Boldog Terézia anya, iskolákban és olyan területeken munkálkodnak, ahol nevelői szolgálatukra nagy szükség van. Erősítik a keresztény értékeket, elősegítve ezzel egy igazságosabb társadalom kialakulását. Ma több mint 30 országban működnek: Európában, Észak- és Dél-Amerikában, Ázsiában, Afrikában és Óceániában.

Alapítójuk, a bajorországi Regensburg-Stadtamhofban született Gerhardinger Karolina, szerzetesi nevén Jézusról nevezett Mária Terézia (1797–1879), akit 1985. november 17-én avatott boldoggá II. János Pál pápa, nemcsak hazája pedagógiatörténetének, hanem egy egészen új típusú szerzetesnői életforma kialakításának is úttörő személyisége. Erős női központi vezetést valósított meg, hangsúlyt fektetve a rendtagok magas színvonalú képzésére.

Csajághy Sándor csanádi püspök kérésére Terézia anya 1858-ban hat bajorországi nővért küldött Temesvár-Belvárosba. Hamarosan a Délvidéken, a Dél-Alföldön, majd Erdély több településén számos iskolanővér tanította és nevelte a fiatalokat. Nemcsak az ifjúsággal, hanem pedagógusok képzésével is foglalkoztak a kolozsvári Mariánum, a szegedi iskolaközpont és a debreceni Svetits Intézet tanítóképzőjében.

A trianoni békeszerződést követően rendházaik kétharmada a határokon túlra került: a 32 házból csupán 10 maradt Magyarországon, ezek központja Szeged lett. A Romániához csatolt házakból 1923-ban létrejött a Román Tartomány, a Jugoszláviához került házak pedig a Szlovén Tartományhoz kapcsolódtak.

Fiataloknak

KÖVESSETEK!

Számtalanszor megtörténik – még a legszűkebb családi vagy baráti körben is –, hogy valakinek segítségre, támogatásra van szüksége, azonban kérését, segélykiáltását nem hallgatja meg senki. Környezete – mi – nem rosszakaratból nem hallgatunk rá, maradunk tétlenek, hanem inkább valami más történik… Érzékenységünk, figyelmünk s nem utolsósorban áldozatkészségünk kopott meg, tompult el ebben a rohanó világban. Félünk másokat meghallgatni, a másik ember gondja-baja tehernek tűnik, ami gátol, lassít előrehaladásunkban… Meggyőződésünk, hogy célunkat biztosabban elérjük, sikeresebbek és boldogabbak leszünk, ha nagy ívben elkerüljük mások sérelmeit, bánatát…

Az apostolok meghívásának története (Mt 4,12–23) ennek ellenkezőjét bizonyítja: boldog, sikeres csak az lehet, aki meg tudja fogni mások kezét, aki segít, vezet, tanít ott, ahol szükség van rá… Jézus felszólítása: Kövessetek! – egy új élet, életforma kapuja ezeknek az embereknek. Szakítani a múlttal, kitörni egy csak önmagukkal, saját sorsukkal foglalkozó zárt világból. Mindent és mindenkit hátrahagyva lesznek Jézus követői. Ezzel nem lett könnyebb, egyszerűbb az életük… Jézus nem kerülte ki a leprásokat, nyomorékokat, betegeket. A tudatlan, félelemben élő emberek panaszkodó, segélykérő szava nála mindig halló fülekre talál… Isten iskolája: egy teljes élet, nem mindig egy könnyű élet… Megtanulják, hogy a boldogság forrása nem az, hogy mindig csak a saját kívánságaink, álmaink teljesülnek. Kövessetek! – nekünk is szól. Kilépni egy zárt világból, Őt követni, másokat kézen fogva, jó-rossz sorsukat megosztva élni: ez egy teljes krisztusi élet...

Pál atya

HITTANÓRA A SZÉPSÉGKIRÁLYNŐVEL

„Az istenhit számomra nagyon fontos” – nyilatkozta Tatjana Batinic, Ausztria tavaly megválasztott szépségkirálynője. Hitéről a 22 éves lány egy bécsi iskolában beszélt, ahová a helyi katekéta hívta meg.

Szokatlan hittanórával lepte meg tanítványait Siegfried Peherstorfer bécsi hitoktató, aki a Favoriten negyedben található Műszaki Főiskolán a 2006-os osztrák szépségkirálynőt látta vendégül. A Bécsben született lány őszintén vallott arról, hogy istenhite számára milyen nagy jelentőséggel bír. A vasárnapi szentmise számára a „pozitív gondolkodás része”, és „erőt, eligazodást ad a mindennapokban” – mondta Tatjana Batinic.

Amint arról a fiatal lány beszámolt, vallásosságát a családjában tapasztaltak alakították. Kiskamasz korában volt egy időszak, amikor fellázadt a vallás és a hit ellen, ám ez hamar elmúlt. Manapság a misére járás ugyanúgy hozzátartozik mindennapjaihoz, mint a rendszeres esti imádság. „A reggel sokszor hektikusan alakul, így legtöbbször csak akkor tudok imádkozni, amikor már elindultam” – vallotta Batinic. A pápalátogatást közelről kísérte figyelemmel, ott volt az Am Hof-templomnál Benedek pápa érkezésekor, majd részt vett a Stephansdomban bemutatott pápai szentmisén is – írja a Kathpress hírügynökség.

Az 1985-ös születésű Tatjana Batinic az érettségi után tanítóképzőt végzett a Bécsi Pedagógiai Főiskolán. 2006 tavaszán előbb a „Miss Wien”, majd néhány héttel később a „Miss Austria” címet is elnyerte. Jelenleg modellként dolgozik.

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

„Mivel mindnyájunknak szüksége van Isten békéjére, legyen annak megalapozása a testvérek közötti harmónia. Imádkoztunk, és továbbra is imádkozzunk Istenhez békéért. Most ajándékaként megadja nekünk: fogadjuk be! Azt kértük az Úrtól, hogy Egyházát tegye szilárddá: kérésünket szívesen meghallgatta.”

Most, a 21. században, „együtt folytassuk imánkat valamennyi keresztény egységéért, hogy ezt az ajándékot nyitott szívvel fogadjuk felülről, és ezáltal egyre meggyőzőbb tanúivá váljunk az evangéliumnak, és az Egyház küldetésének egyre jobb szolgáivá.”

II.

Missziós szándék: Hogy az afrikai Egyház, amely a püspöki szinódus második külön afrikai ülésének megtartására készül, továbbra is a kiengesztelődés és az igazságosság jele és eszköze legyen egy olyan földrészen, amely még mindig háborúktól, kizsákmányolástól és szegénységtől szenved.

„Háború, kizsákmányolás és szegénység” gyötri a fekete világrész számos országát. Közelmúlt viszályok és tartós bizonytalanság sebzik az embereket. A Nagy Tavak vidékét ez különösen is jellemzi; és amikor 2006 februárjában XVI. Benedek pápa ad limina látogatáson fogadta a Kongói Demokratikus Köztársaság püspökeit, kifejezte, hogy ezeket a szenvedéseket megéli velük és népükkel együtt.

„A béke mellett elköteleződés nagy kihívás a püspökök evangelizáló küldetése számára. Őt évenként küldött jelentéseitek leírják azokat a nehéz körülményeket, amelyekben éltek.” Azok, akik a püspökök munkatársai – papok, nővérek, apostolkodó világiak –, osztoznak ezekben a nehézségekben. „Kívánatos, hogy előmozdítsátok a bűnbánat szentségét; általa Isten az embert szabaddá teszi a bűntől, és arra készteti, hogy az Egyházban és a társadalomban a kiengesztelődés és a béke kovásza legyen.”

Állami és társadalmi tisztségviselőknek, a nemzetközi közösségnek szintén nem szabad elmulasztaniuk bátor és határozott cselekvések végrehajtását.

Egy-egy világrész egyházi tevékenységének hatásos ihletője és serkentője a megfelelő püspöki szinódusok ismételt megrendezése. A készülő második afrikai szinódus témája: „Az afrikai Egyház a kiengesztelődés, az igazságosság és a béke szolgálatában: Ti vagytok a föld sója; ti vagytok a világ világossága.” A téma első felvázolását 2006 júniusában küldték meg Rómából; a munkadokumentum kidolgozása 2008 vége felé kezdődik; ennek elkészülése után kerül sor a szinódusi ülésre.

A havi szándék világosan utal arra, hogy az egész folyamat alatt nagyon kell imádkoznunk a szinódus előkészítéséért, lefolyásáért, majdani végrehajtásáért.

Nagy Ferenc SJ

ÁRPÁD-KORI EMLÉKEK CSÍKBAN

Sírköveket, az Árpád-kori templom szentélyét, freskókat, valamint egy családi sírt tártak fel a Hargita megyei Csíkszentkirály templomában végzett ásatások során. A templom cintermében felásott 25 méteres szakaszon két XIX. századi, valamint egy XVIII. századi faragott sírkövet találtak, ez utóbbi a falu egykori plébánosáé. Az ásatásokat felügyelő Darvas Lóránt, a Csíki Székely Múzeum régésze szerint több sír is előkerülhet még, hiszen a templom építésétől, a XII. századtól a XIX. századig a templomkertbe temetkeztek a falubeliek.

A templomjavítást is felügyelő régészek a hajó nyugati felében nagyobb beszakadást észleltek a padlón. Alatta családi kriptát találtak, amelybe a XIV–XV. századtól a XVII. századig temetkeztek. Három sírréteget fedeztek fel, és összesen 15 sír, illetve sírrészlet került elő. A padlózat alatt félbetört edényt is találtak ételmaradékokkal, ami azt jelzi, hogy a pogány kori temetkezési szokások még éltek a faluban ebben az időszakban.

A román kori hajóban feltártak egy XI–XII. századi sírt, amelybe feltehetően a templom építésekor temettek el valakit, és a XII. században a jelenlegi helyén álló templom néhány falrészét is. A mai templom nyugati részét még mindig ennek az első templomnak egy hatméteres szakasza képezi, amit a barokk korban magasítottak meg. Előkerültek XIV–XV. századi freskók is, amelyeken Mária a kis Jézussal, Szent Anna, valamint egy angyal látható.

MK

Floridai levél

CUKOR A HAVON

Kora tavaszi nap Floridában: a hőmérő higanya megáll 82 F, (29 C) foknál. Szomszédom sóvárogva gondol vissza a hideg, havas telekre, kedves gyermekkori élményére, a cukorjuharfa megcsapolásának az idejére.

A bonyolult műveletek után nyert juharszirupot egy marék csillogó hóra csepegtették, azt nyalogatták, kóstolgatták, így határozták meg a minőségét. Ez a szirupos hó a „cukor a havon", a vermonti fagylalt – márciusban. A világosabb/sötétebb borostyánkő színű, csillogó szirup az amerikai vasárnapi reggelik elmaradhatatlan kelléke.

A cukorjuharfa földünkön egyedül az amerikai kontinens északkeleti részén honos. Annyira jellemző ezekre az államokra, hogy még egy 25 centes érmén is szerepel. Az 1999–2008 között forgalomba kerülő, összesen ötven fajta 25 centesen (50 állam van) feltüntetik többek között az unióhoz való csatlakozás évét és az államra jellemző sajátosságokat.

A vermonti 2001-ben jelent meg. Két hatalmas, csupasz (még február van) mézjuharfát ábrázol, a nedvét felfogó vödrökkel és a fák között álló gazdával.

A legenda szerint a juhar nedvének a hasznosítására az indiánok tanították meg a pionírokat. (Ki más tehette volna?) Szomszédom gyermekkorában még a vödrökből hordókba öntötték a fából szerzett sűrű „lét", amit a magas hóban lovas szánon vittek a „cukorház"-ba. Ma csővezetékeken kerül oda, s a legmodernebb technikával végzik a bonyolult műveleteket. Míg a divat és a gazdasági helyzet alakulása mindig hatott a juharszirupiparra, most a felmelegedés okoz nem kevés problémát.

A régieknek nem volt lehetőségük a tárolásra. Besűrítették a masszát, így hasonló lett a krumplicukorhoz. Erről vagy lefaragtak egy darabot, vagy vízzel feloldották. De a 19. század második felében befellegzett a juharcukornak, átvette szerepét a cukornádból/répából készült finomított édesítő.

A fákra nem volt szűkség, kivágták, vagy leégették az erdőt. Helyét átvette a mezőgazdaság, az állattenyésztés. A fák hamuja pedig jó pénzt hozott, fontos alkotóeleme a műtrágyának. A II. világháború után ismét változott a helyzet. A tradíciók feléleszése és az előrelátó gondolkodás felfedezte a cukorjuhar értékeit. A cégek fokozták a szirupgyártást és rákapcsoltak a farmerek. Eddig rendben lett volna, de most meg az időjárás változásával kell szembenézni.

A cukorjuharnak télen néhány nagyon hideg hétre van szüksége – amit felváltanak a meleg nappalok és hideg éjszakák –, hogy megindulhasson a nedvképződés. A rövidebb, enyhébb tél hatására stresszhelyzetbe kerülnek a fák, minden károkozóra hatványozottabban reagálnak. Erős negatív hatásra pedig elpusztulnak.

Míg 50 évvel ezelőtt az USA északkeleti államaira jutott a (szirup) világtermelés 80, Kanadára a 20%-a, a klímaváltozást megérzi a magán és üzemi juharszirupipar csakúgy, mint a másik bevételi forrás, a turizmus. Csökken az ősszel pazarul elszínesedő lombot csodálni jövők tömege. Rövidebb a szezon, nem lélegzetelállítóak a színek. Veszít az állam (kevesebb az adó), a kis és nagy szolgáltató/vendéglátóipar, mindenki. A növény- és állatvilág a maga módján reagál a változásra. A hidegigényesek északabbra húzódnak, Vermonttól a kanadai Québecig. A fák helyét átveszik a kevésbé érzékeny cserjék, bokrok. A természet alkalmazkodik az új helyzethez, átalakítja önmagát.

Bitskey Ella, Sarasota

A NÁCIZMUS ÉS AZ EGYHÁZ

Hitler hatalomra jutása után az új rendszer azonnal megkezdte aknamunkáját a Katolikus Egyház ellen és ezen a téren jó célpontként szolgáltak a szerzetesrendek, illetve a kolostorok. Úgy vélték, hogy a rendházak falai mögött vagyonok bújnak meg, a szerzetesek pedig titkos hálózatokat alkotnak. Mivel a rendek határoktól függetlenül működtek, a nácik szemében ugyanolyan gyanúsak voltak, mint a nemzetközi zsidóság. Szinte provokációnak tekintették, hogy az első világháborút követő időszakban egyre többen mentek szerzetesnek Németországban. A náci elvekre épülő ifjúsági szervezet, a Hitlerjugend lapja 1936-ban a rendeket „a német nép erkölcsét fenyegető veszélynek nyilvánította" és ezért kíméletlen harcot hirdetett ellenük. Mint Annette Mertens német történész „Himmler kolostorpusztítása" címmel nemrég Paderbornban megjelent monográfiájából megtudjuk, az egyházi rendek elleni frontális támadás a második világháború kirobbanását követően indult meg. Míg a 30-as évek második felében főként a gyalázkodás eszközéhez folyamadott a hatalom, 1940-ben már nagy számban zártak apácákat és papokat is koncentrációs táborokba. Ezzel egyidőben sorozatban zárták be a szemináriumokat, kolostorokat, valamint a szerzetesek által fenntartott iskolákat, kórházakat és szociális otthonokat. Összesen több mint 300 egyházi intézmény esett áldozatául a diktatórikus intézkedéseknek.

Persze nemcsak német földön folyt a harc a klérus ellen, hanem a megszállt országokban is. Az összehangolt akció Himmler vezetése alatt állt. 1941 után már a kolostorok elkobzását rögzítő bírósági papírok kiállításával sem vesződtek, az intézményeket sommásan „nép- és államellenes szervezeteknek" minősítették, lakóikat pedig szétkergették, vagy koncentrációs táborokba hurcolták. Az intézkedések végrehajtására távolról sem az éjszaka leple alatt, titokban került sor, hanem fényes nappal, a lakosság szemeláttára. A hívők sok esetben felháborodásuknak adtak hangot, de ez pusztába kiáltott szó maradt. A püspöki kar ugyan megpróbált síkra szállni a kolostorok felszámolása ellen, Clemens August von Galen münsteri püspök például prédikációiban éles hangon ítélte el a törvénytelenségeket, aminek következtében Hitler elrendelte az akció leállítását, de ekkorra már a náci birodalom területén alig működtek szerzetett formában szerzetesrendek.

Annette Mertens könyve megírásakor sok olyan irathoz is hozzáfért, amelyek eddig kelet-európai és moszkvai levéltárakban zárolt anyagnak számítottak. Ezekből kitűnik, hogy a nácik a szerzetesrendek elleni támadást az Egyház szétzúzását célzó harc főpróbájának szánták, így a Harmadik Birodalom bukása lényegében a katolicizmus német földön történt megmentését is magában hordozta

(Annette Mertens: Himmlers Klostersturm – Schöningh Verlag, Paderborn.)

Vincze András

A TEMPLOMOS LOVAGOK ELLENI PER

Bemutatták a Vatikánban a Processus contra Templarius című kötetet, amely a templomos lovagok ellen 1308 és 1311 között lefolytatott Poitiers-i per teljes anyagát közli kritikai kiadásban. A kötet mindössze 799 példányban jelent meg a Vatikáni Titkos Levéltár munkatársainak gondozásában. Az eredeti pergameneket ott őrzik.

Az október 25-i sajtókonferenciát Sergio Pagano püspök, a Vatikáni Titkos Levéltár prefektusa nyitotta meg. Hangsúlyozta, hogy nincs szó a templomos lovagrend semmiféle rehabilitációjáról, sem újabb, a témára vonatkozó iratok felfedezéséről. A fakszimile kiadvány olyan dokumentumokat tesz közzé, amelyeket a levéltár már 1912-ben katalogizált. Barbara Frale, a Vatikáni Titkos Levéltár kutatójának érdeme, hogy a közelmúltban a régi pergamenek között rábukkant a fontos iratokra, amelyek segítségével rekonstruálhatták a pert, kiegészítve ezzel Konrad Schottmüller 1887-es munkáját.

A kiadvány legfőbb értéke a dokumentumokban és a kritikai szövegekben van – hangsúlyozta Sergio Pagano püspök. Rávilágítanak azokra az eseményekre, amelyek V. Kelemen pápát arra indították, hogy feloldozza a templomos lovagokat az eretnekség vádja alól. A pápa felfüggesztette a rendet, anélkül, hogy feloszlatta volna. A rend magas rangú vezetőit és általuk az egész rendet beolvasztotta az Egyház szeretetközösségébe.

V. Kelemen és Szép Fülöp francia király között éles politikai viszály dúlt. A francia uralkodó ugyanis költséges háborút folytatott Anglia ellen, s szerette volna megszerezni a templomos lovagrend kincseit. Ezért mindent elkövetett a rend tagjainak befeketítésére, abban reménykedve, hogy eretnekség miatt a pápa feloszlatja a rendet. Szép Fülöp a vádlottakból kínzásokkal kierőszakolta az olyan vétkek beismerését, mint a bálványimádás, Krisztus megtagadása, a kereszt meggyalázása, botrányos viselkedés. Az ún. Poitiers-i perrel a pápa, aki egyébként kiváló jogász is volt – bár keményen elítélte a rendben olykor valóban előforduló szégyenletes gyakorlatokat –, bebizonyította, hogy a király részéről koholt vádakról volt szó.

V. Kelemen hónapokig tartó, kimerítő politikai küzdelmek után megértette, hogy az Egyház egységének megőrzése érdekében fel kell áldoznia a templomosok rendjét. A rend, ezt követően jelentős hanyatlásnak indult. Elveszítette létjogosultságát, mivel már nem felelt meg eredeti célkitűzésének, vagyis annak, hogy fegyveres kíséretet biztosítson a szentföldi zarándokok részére, hogy szolgálja a kereszténység ügyét. A rendek megfosztották anyagi javaitól, Jacques de Molay nagymestert és a rend többi vezetőjét halálra ítélték. A nagymestert 1314-ben a Notre-Dame előtt máglyán elégették.

A Vatikáni Titkos Levéltárral szorosan együttműködő Scrinium kiadó díszes kötete az Exemplaria Praetiosa – Értékes másolatok nevű sorozat harmadik része. Az első kötet 2000-ben, a jubileumi évben jelent meg: az első és utolsó szentéveket meghirdető pápai bullákat tartalmazza.

Vatikáni Rádió

Új enciklika

A REMÉNYRŐL

XVI. Benedek pápa Spe salvi kezdetű, november 30-án aláírt és a sajtónak bemutatott enciklikájának témája a keresztény remény. A dokumentum címzettjei a pápa tavaly tavasszal megjelent, Deus caritas est kezdetű, keresztény szeretetről szóló enciklikájához hasonlóan a püspökök, a papok, a diakónusok, a szerzetesek mellett minden krisztushívő.

Az enciklika közreadásának dátuma fontos üzeneteket tartalmaz. Egyrészt a Megváltó születését megelőző adventi várakozás küszöbén ajándékozza meg a keresztény világot a Szentatya a természetfölötti reményről szóló elmélkedésével, másrészt jelentőségteljes gesztus az ortodox keresztények felé, hogy az enciklikát az általuk különösen tisztelt Szent András apostolnak, Szent Péter fivérének ünnepén jelentette meg Őszentsége.

A mintegy harminc kéziratoldal terjedelmű új enciklika bevezető részében a pápa leszögezi, hogy a bibliai hitnek a remény olyannyira központi fogalma, hogy tulajdonképpen a hit és a remény egyenértékű kifejezések. A keresztény hit nem egyszerűen örömhír, hanem remény a megváltás által nekünk ajándékozott új életben, az örök életben.

Miután a pápa áttekinti az Újszövetség és az ősegyház remény felfogását, a következő kérdésekre keresi a választ: mi is valójában az örök élet, a keresztény remény individualista-e, valamint korunk eszmei irányzatai között milyen hatások érik a keresztény hit-reményt. A megváltás, az üdvösség a keresztény hit szerint nem pusztán tényadat. A számunkra Krisztus által felajánlott megváltást tőle kapott reményként birtokoljuk.

Benedek pápa az enciklikában felvázolja a keresztény remény igazi természetrajzát. Mindannyiunknak szükségünk van kisebb-nagyobb reményekre mindennapi életünkben, de ezek a remények nem elegendők a nagy remény nélkül, ami nem más, mint maga a világmindenséget magához ölelő személyes Isten. Mert kizárólag tőle kaphatjuk meg mindazt, amit önmagunktól el nem érhetünk. Az emberarcú Isten tehát a reménységünk alapja.

Az enciklika további részében a remény gyakorlásának és megtanulásának „helyszíneit" tekinti át a pápa: így az imádságot mint a remény iskoláját, a cselekvést és a szenvedést mint a remény elmélyítésének lehetőségét. Az utolsó ítéletre készülés a keresztény ember életében szintén a remény iskolája. S itt válaszol a pápa a keresztény individualizmussal kapcsolatos, korábban feltett kérdésére: „Nekünk kereszténeknek sosem szabad kizárólag azt kérdeznünk, hogy önmagunk hogyan üdvözülhetünk. Hanem azt a kérdést is meg kell fogalmaznunk, hogy mit tehetünk mások üdvösségéért, s kérnünk kell, hogy mások számára is felragyogjon a remény csillaga.

A Szentatya enciklikája záró fejezetét Máriának, a remény csillagának szenteli. Ő a remény, mindannyiunk reményének anyja. „Szűzanya, Isten anyja, mi anyánk, taníts minket a hitre, a reményre és a szeretetre! Vezess el minket Fiad országába! Tengernek Csillaga, világíts nekünk és vezess minket utunkon!" – kéri XVI. Benedek pápa Spe Salvi kezdetű új enciklikájának befejező soraiban. □

Sohasem fogsz látni szentté alakulni olyan embert, aki nem imádkozik. Az imádság világosság és erő, az imádság magának az Istennek a tevékenysége: aki imádkozik, az Isten erejével rendelkezik.

Boldog Eymard P. Julián (1811–1868)

BEZÁRULT A SZENT ERZSÉBET-ÉV BÁZELBEN

Elmúlt év szeptember 17-én a bázeli magyar misszionk pásztorációjával hivatalosan megbízott lelkész bejelentette, hogy idő előtt nyugdíjba vonul és utolsó szentmiséjét december 10-én tartja. A hír lesújtóan hatott híveinkre és a misszió vezetőségére, ismerve a majdnem Európa-szerte uralkodó „paphiány"problémáját. Hála az isteni gondviselésnek, számos jóakaratú lelkésznek és az adakozó híveknek, 2006. december 17-e óta missziónk önerőből tartja fenn magát, és minden vasárnap tartottunk magyarnyelvű istentiszteletet javarészt meghívott vendégpapok segítségével. Lelkészt, aki missziónk lelkipásztori feladatát elvállalná, Pál István személyében időközben sikerült találnunk, de a svájci katolikus szervezet anyagi problémákra hivatkozva még nem döntött missziónk további sorsáról.

Annál nagyobb volt örömünk ez év november 25-én, hiszen a bázeli magyar misszió 50 éves fennállásának történetében rendkívüli esemény volt: először ünnepelhettünk püspöki szentmisén a bázeli Sacré Coeur-templomban. Ezt a nagy eseményt háromnapos előkészítő vezette be, ahol az imádság, és a lelkigyakorlat mellett szentgyónásra is volt lehetőség. Az előkészítőket meghívott vendégpapok tartották. Az ünnepi szentmisét Cserháti Ferenc centuriai címzetes püspök, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök mutatta be Gächter Martin, basel-solothurni segédpüspök, Kiss-Maly László dorogi esperes-plébános, Szász János pusztakaláni plébános, továbbá Pál István káplán segédletével kb. 200 magyar katolikus hívő előtt.

Cserháti Ferenc püspök bázeli magyarok között

A szentmise kezdetén a vezetőség a misszió nevében Cserháti püspök atyát magyarul, Gächter püspök urat pedig németül üdvözölte. Utána Simpf János erdélyi tisztelendő „Főpásztor köszöntése" című versével köszöntötte Cserháti püspök atyát egy 10 éves bázeli magyar iskolás kislány.

Magyar kislány köszönti a főpásztorokat

A Krisztus Király ünnepi, koncelebrációs főpapi szentmisét Cserháti püspök atya a Szent Erzsébet-év lezárásával kötötte egybe, mivel missziónk védőszentje is Árpád-házi Szent Erzsébet. Prédikációjában a szentek körében páratlan népszerűségnek és ünnepeltségnek örvendő Szent Erzsébetnek méltatását rövid életéből vett számos anekdotán keresztül világította meg. Megemlítette, hogy a Szent Erzsébet-évet Bernben 2006. novemberben nyitotta meg és most Bázelban 2007 novemberében zárta le. A szentmisén kántorunk orgonajátéka, Szent Erzsébet- és Krisztus Király-énekek mellett a misszió művészeinek fuvola- és orgonajátéka, valamint éneke gazdagította. A közel kétórás ünnepi szentmise végén a püspökök rózsákat szenteltek, amit a mise befejeztével kiosztottak.

A misszió híveinek és vezetőségének felejthetetlen élményt nyújtott ez a hétvége, kis magyar közösségünk a krisztusi szeretetet eddig még nem érzékelt közelségben és erőben tapasztalhatta meg. Reméljük, hogy a misszió fennmaradása érdekében közel egy éve tartó küzdelmünk meghozza várva várt gyümölcsét. Cserháti püspök atyának ezúton még egyszer köszönjük, hogy közösségünket ilyen nagy és csodálatos élményben részesítette. A Jóisten áldása kísérje püspök atyát további életútján kifogástalan egészségben. □

Püspöki szentmise a bázeli Sacré Coeur-templomban

AZ ORTODOXOK NAGYRA BECSÜLIK A PÁPÁT

Paolo Pezzi moszkvai érsek a Vatikáni Rádiónak adott interjújában arra a kérdésre válaszolt, hogyan fogadják a Szentatya törekvéseit az ortodox egyházakban. A főpásztor szerint általában véve az Ortodox Egyház véleménye pozitív. Elsősorban azért, mert a pápa a megélt szeretetközösség szintjén kívánja megvalósítani a keresztények egységét. Mindent megtesz annak érdekében, hogy elhárítsák azokat az akadályokat, amelyek még a teljes egység útjában állnak. Nem a problémák elrejtéséről van szó, éppen ellenkezőleg: arra buzdít, hogy türelemmel és bátran nézzünk szembe a fennálló nehézségekkel.

Az ún. Ravennai dokumentumot illetően a moszkvai érsek két szempontra hívta fel a figyelmet. Az első: ne féljünk attól, hogy megvitassuk a szeretetközösség megvalósításának akadályait. A második pedig a közös szociális tevékenység, hiszen ez az a terület, ahol párbeszédet folytathatunk a Krisztusban gyökerező értékről.

A katolikus és ortodox hívek közötti kapcsolatokról szólva Pezzi érsek elmondta, hogy azok Oroszországban egyes területeken kifejezetten intenzívek, sőt barátiak, elsősorban a papság körében. Más területeken azonban nehezebb a párbeszéd. főleg a világi hívekkel kellene jobban megismertetni egyházainkat – mondta a főpásztor.

Arra a kérdésre, hogy mire van szükség, a Szentatya és a moszkvai pátriárka közötti találkozó létrejöttéhez, amelynek fontosságát Walter Kasper bíboros is hangsúlyozta a közelmúltban, a következőket válaszolta: „Erre nagyon nehéz felelni. Azon túl, hogy hasznos, szükségesnek is kell lennie. Fontos, hogy ne ettől a találkozótól tegyünk mindent függővé, és az is lényeges, hogy ez ne pusztán egy formális esemény legyen".

FAIFIELD 75 ÉVE

Faifield (Connecticut, USA) városka magyar templomában Szent Imre jubileumi éve jegyében ünnepelték november első vasárnapján. Az egyházmegye püspöke, William E. Lori celebrálta a hálaadó szentmisét az egyházközség alapításának 75. évfordulóján, Szent Imre herceg születésének 1000. évében.

Louis M. Pintye ferences plébános vezetésével megemlékeztek az 1932-ben indult magyar plébánia alapítójáról, az erdélyi származású Bíró Benedek ferences atyáról és azokról, akik hűséggel szolgáltak e templomban.

Az ünnepi szentmise homíliájában Kiss G. Barnabás OFM angol és magyar nyelven idézte fel Szent Imre példáját és buzdított arra, hogy ezer év távlatából is követendő a szent herceg élete. Öröm és felelősség emlékezni rá, megértve életét és a ma világának szóló üzenetét. Krisztus által kell megtalálnunk a szentté válás útját – hangoztatta a szónok.

A szentmisét ünnepi megemlékezés követte, amelyen a hívek nagy létszámban vettek részt.

HIT, ÉSZ, NEVELÉS

(Folytatás az 1. oldalról)

hogy az ember a józan eszével megismeri a világot, annak törvényszerűségeit, és nagykorú döntéseket hoz. Nehéz eldönteni, hogy a vallásos megismerésben és tapasztalatban mennyi igazság van, de a természettudomány alapja biztos – vélték még a XIX. században. A társadalomtudományokban is egzakt ismeretanyagot próbáltak összegyűjteni, abban a bizalomban, hogy ezeken alapulnak a tudományos megállapítások. A vallásnak is a természet- és társadalomtudományok eszköztárával kellett igazolnia magát, akkor volt igazán szalonképes.

Ehhez képest ma azt látjuk, hogy az utóbbi 10–20 évben az ember természetes megismerőképességébe vetett bizalom is megrendült. Abban, hogy az emberek a világról filozófiailag reális, hiteles és stabil képet alkossanak, nem sokan bíznak.

A történet- és társadalomtudományokban megjelent a szubjektivizmus kísértése, részben maguknak a tudományterületek művelőinek oldaláról. Ebből következik például az, a már a marxizmus idején megindult folyamat, hogy a történelmet szubjektíven át lehet értékelni. Új és új filozófiai áramlatok jelentek meg, és sokan arra a következtetésre jutottak, hogy a múlt történéseinek az objektív igazságát sem lehet megismerni, annyira ki van szolgáltatva az emberi megismerés társadalmi feltételezettségének. A hermeneutika szerint a történelem és a források olyan válaszokat adnak az embernek, amilyet az adott társadalmi és kulturális környezetben megfogalmazott kérdés sugall. Ebben sok igazság van, de ez mégsem jelenti azt, hogy nem volt objektív, megismerhető történeti múlt, vagyis nincs különbség a hermeneutikailag önkritikus megismerés és a közönséges történelemhamisítás között.

Olyanfajta bizonytalanság terjedt el, ami lassan átcsapott még a természettudományok területére is. Elkezdődött az a folyamat, amit természettudományi hallgatók, vegyészek, gyógyszerészek úgy fogalmaznak meg, hogy sokszor már a természettudományos kísérletekben sem egy igazságot, egy munkahipotézist akarnak igazolni, hanem adott esetben egy gyógyszergyárnak vagy bármilyen iparágnak az előzetes állítását, megrendelését.

Ez nem szolgálja az emberi közösség javát. Ha az ember már a természettudományok esetében is kételkedik az objektív igazság lehetőségében és megismerhetőségében, akkor ez az ember személyiségének elbizonytalanodásához vezet. A fiatalok hajlamosak arra, hogy nagyon rugalmasan alakítsák életüket, túlreagálják ezeket a relativizáló tényezőket, és azt mondják, hogy akkor semmit sem érdemes olyan igazán jól megtanulni, mert nem maradandó értéket sajátítok el, amikor tanulok, hanem csak egy pillanatnyi elvnek felelek meg.

Ha ezt az apák elvként kimondják, akkor a fiúk már helyesen írni sem tanulnak meg, elmarad a pontos fogalmazás, a kifejezés műfajainak pontossága és szabatossága. Márpedig ha ettől elrugaszkodunk, akkor a kommunikációban gyengébbek leszünk: kevesebb és pontatlanul megfogalmazott ismeretet közlünk egymással. Vagyis eszkalálódik ismereteink bizonytalansága és pontatlansága, s erről részben mi magunk tehetünk.

Ebből a bizonytalanságból mutatja meg a kivezető utat II. János Pál pápa enciklikája, a *Fides et ratio*, amelyben megfordítja a XX. század elején elterjedt szemléletet, és azt mondja, hogy a hitből merített bizalom segíthet bennünket abban, hogy az emberi értelem objektív megismerőképességében is bízni tudjunk, vagyis igazán objektív értékként nézzünk a tudományra és az emberi tudásra. Tehát hívő alapállásunk, meggyőződésem szerint segíthet bennünket abban, hogy objektíve is értékes, használható és a társadalomnak a tényleges javát szolgáló tudást szerezzünk, és ezt alkalmazzuk. Fides et ratio – hit és ész támogatják egymást. A magasabb szintű oktatási intézmények, mint például a katolikus egyetemek feladata, hogy ennek szellemében oktassanak és kutassanak.

Neumayer Katalin

HÍREK – ESEMÉNYEK

Különös parkolási bírság

Chilében három hónapon át napi hét zsoltár elimádkozására kötelezett a bíró egy katolikus papot, amiért tilosban parkolt. Manuel Perez elmondta: azért hozta a különös ítéletet, mert Jose Cornejo atya nem tudta kifizetni a Puerto Montt városában szokásos 100 dollár összegű szabálysértési bírságot. Az ítélet végrehajtását naponta egy törvényszéki tisztségviselő ellenőrzi, aki a pap közelében lakik.

A szabálysértő pap azt mondta, azért parkolt tilosban az iskola előtt, ahol tanít, mert nem tudja kifizetni a parkolási díjat – írja a The Canadian Press. A bíró a La Tercera című santiagói lapnak azt nyilatkozta, hogy a büntetést nem hirtelen ötlet alapján rótta ki, hanem a reneszánsz tudós, Galileo Galilei emlékére, akinek esetében hasonló, három évre szóló ítéletet hozott a Katolikus Egyház, amikor azt állította, hogy a Föld forog a Nap körül.

Imanap Belgium egységéért

Belgiumban a Katolikus Egyház – szemben egyes politikusok törekvésével – az ország egységéért imádkozik. December 7-én és 8-án maratoni imanapot tartottak Brüsszel egyik legelegánsabb részében, a Woluwe-Saint Lambert negyedben lévő Mária Mennybemenetele-templomban – adja hírül a Kathpress. Az imanap ötlete Alain Thomas plébánostól származik, aki Godfried Danneels bíboroshoz kívánt csatlakozni kezdeményezésével. A bíboros november 15-én tette közzé felhívását, amelyben arra kérte honfitársait, hogy imádkozzanak Belgium egységéért. Danneels bíboros közleményében hangsúlyozta, hogy az ország többnyelvűsége (flamand, francia, német) olyan kincs, amelyet meg kell őrizni.

Az Európai Unió egyik alapító tagállamában a nyár óta tartó kormányalakítási krízis az ország felbomlásával fenyeget: Belgium flamand része a válság kapcsán újra kifejezte önállósodási szándékát.

Ingyenes telefon a missziókba

A Telefonica spanyol telefontársaság karácsonyra ingyenes távolsági beszélgetésekkel ajándékozta meg azokat az ügyfeleit, akiknek valamely családtagja misszionáriusként vagy humanitárius szervezet munkatársaként dolgozik külföldön. A szolgáltató immár tizenkettedik éve biztosítja karácsonykor egy 12 perces ingyenes beszélgetés lehetőségét a misszionáriusok szülei, házastársa, testvérei és gyermekei számára. Az ügyfélnek csupán néhány adatot kell megadnia: a külföldön dolgozó családtag nevét, tartózkodási helyét, valamint annak a szervezetnek a nevét, amelyhez tartozik – tudósít a CNA.

Éjféli mise a vágányokon

A dortmundi pályaudvar 3. vágányát választotta a karácsonyi éjféli szentmise helyszínéül a helyi katolikus ifjúsági egyesület. „A magányos emberek karácsonykor sokszor pályaudvarokon bolyonganak – mondja Thomas Renneke ifjúsági referens a KNA hírügynökségnek. – Számukra is szeretnénk megtapasztalhatóvá tenni az Úr érkezésének, a karácsonynak az üzenetét. S egy olyan helyen, ahol az emberek folyamatosan *meg*érkeznek, jó lehetőség kínálkozik erre.” Az egyesület a peronon állítja fel az oltárt és a fából készült nagy betlehemet. □

SZÁJRÓL SZÁJRA

Ferenc bácsi és a kávé

A 19. század második felében élt evangélikus lelkész, Győry Vilmos, nem csak sikeres műfordító, hanem író és költő is volt – de mindenek előtt igen jó, együttérző ember.

Még orosházi lelkész korában történt, hogy valahogy félre sikeredett a jószívűsége. De menjünk sorjában. A tiszteletes úrnak volt egy udvarosa, egyszerű – mint az időben mondták tréfásan: parasztikus – ember. De nem a módosabb fajtóból és így „hivatalt” kellett vállalnia. Győry Vilmos udvarosa lett és ebben az állásában jól is érezte magát. Gazdája amikor látta, hogy a sok dinnyekopogtatástól diónyi bütyök nőtt udvarosa ujján, maga faragott neki kis fakalapácsot a jövőbeni kopogtatás megkönnyítésére.

Egy szép nyári délután aztán Győry lelkész úr a paplak tornácán ülve, épp az ebéd utáni kávéját várva meglátta udvarosát az eperfa tövében, amint békésen pipázott. Megsajnálta, no meg eszébe jutott az élet igazságtalansága, hogy míg ő itt a tornácon kényelemben iszogatja kávéját, hű cselédje a földön ülve piheni ki a napi munka fáradalmát. Fölhívta hát magához és megkérdezte:

– Ferenc bácsi iszik maga is egy feketét? – rámutatva a frissen hozott, forrón gőzölgő illatos kávéra.

– Nagyon megköszönöm a tiszteletes úrnak – igen.

Győry kitöltött egy csészével és átnyújtotta udvarosának. Aztán néhány korty után megkérdezte:

– Mit szól hozzá? Ízlik?

– Hát ez valami finom! Aujnye, de milyen jó is – sosem ittam még kávét. És kortyolgatta tovább serényen, további dicsérő szavak kíséretével. Mikor aztán az utolsó cseppet is kiitta, Győry megkérdezte:

– Iszik még egy csészével Ferenc bácsi? Kell-e még?

Az öreg komótosan megtörülve bajuszát, kissé neheztelve nézett gazdájára és így mormogott:

– Köll a fenének!

*

Sok-sok évvel ezelőtt, mikor még ritkaság volt a Magyarországról érkezett látogató, egy orvos barátom átutazóban volt édesanyjával Münchenben. Szerettem volna sok szépségét megmutatni a bajor fővárosnak, de az idő rövid volt, egyetlen délutánt tudtunk együtt tölteni. Így hát megkérdeztem a nyolcvanas éveiben járó idős hölgyet, mi érdekelné a legjobban. A meglepő válasz így hangzott:

– Azt a tv-tornyot szeretném látni, amelyiknek a legfelső emeletén egy forgó vendéglő van.

Gyorsan be az autóba és irány az Olympia-kertben lévő torony. Ott is a sebesen járó felvonó és a forgó vendéglő... Délután lévén kávét rendeltem, hamarosan ott is álltak előttünk a kis kávéskannák. Persze tudtam – mert magam is így voltam vele sokáig –, a magyarországi látogatóknak nem ízlik a német módra készült kávé, hát elmeséltem Győry tiszteletes úr és Ferenc bácsi történetét. Aztán kitöltve az első csészényit, kíváncsian vártam a reakciót.

– Egész ízletes – mondta barátom édesanyja és valóban, látszólag jóízűen itta a tejjel bőven hígított nedűt. Mikor kiürült a csésze, örömmel kérdeztem:

– Tölthetek még egy csészével?

Az idős hölgy hamiskásan kacsintott egyet és így válaszolt:

– Köll a fenének!

Közreadta: **Ramsay Győző**

A FIATAL VÁNDORLÓ

(Folytatás az 1. oldalról)

rületektől távol, megfosztva még annak lehetőségétől is, hogy egy normális iskolába járhassanak. Hogyan is tekinthetnének bizalommal a jövőbe? Ha még igaz is, hogy sokat tesznek értük, nekünk még nagyobb odaadással kell küzdenünk azért, hogy a megfelelő struktúrák megteremtésével, elősegítsük befogadásukat és kiképzésüket.

Mindez felveti a kérdést, hogy miképpen reagáljunk a fiatal elvándorlók elvárásaira? Hogyan ajánljuk fel nekik segítségünket? Az már biztos, hogy először meg kell szerezننünk számukra a család és az iskola támogatását. De a fiatalok családi és iskolai vonatkozásában mégis mennyi sok összetett helyzettel és nehézséggel találkozunk! A családokból kivesztek a szülőföldön még meglévő hagyományos szereposztások, és gyakran tanúi vagyunk annak a vitának is, amely a saját kultúrájukban gyökerező szülők és az új szociális környezethez alkalmazkodó gyermekeik között zajlik. De nem szabad lebecsülnünk a fiataloknak azt az erőlködését sem, hogy be akarnak illeszkedni a befogadó ország kiképzési rendszerébe is. Az iskolarendszer számoljon ezzel a lehetőséggel és hozza létre különösen a bevándorló gyerekek számára a kiképzésnek azt a lépcsőzetét, amely alkalmazkodik igényeikhez.

Fontos arról is gondoskodni, hogy a minden kultúrában érvényes elvek és egyetemes értékek alapján, az osztálytermekben, a tanulók között kialakuljon a kölcsönös tisztelet és a párbeszéd klímája. A tanerők, a családok és a tanulók közös igyekezete bizonyára hozzásegíti majd a fiatal elvándorlókat ahhoz, hogy kedvezőbben reagáljanak a beilleszkedés kihívására, és az lehetőséget kínál nekik arra, hogy elsajátítsák mindazt, ami emberi, kulturális és szakmabeli kiképzésüket elősegíti.

Mindez még erőteljesebben vonatkozik a fiatal menekültekre, akiknek megfelelő iskoláztatási és munkavállalási programokat kell készíteni, és így garantálnunk kell nekik, hogy rendelkezésükre álljanak, azok a szükséges alapok, amelyek új szociális, kulturális és szakmabeli környezetükben való korrekt beilleszkedésükhöz kellenek.

Az Egyház rendkívüli figyelemmel kíséri az elvándorlók világát és elvárja, hogy azok, akik szülőházajukban keresztény nevelést kaptak, gyümölcsöztessék hitüknek ezt a kincsét és az evangéliumi értékeket, és ezáltal koherens tanúságot tegyenek a különböző élethelyzetekben. Éppen ezért felhívom a vándorlás célegyházait, hogy fogadják jóakarattal a fiatal és nagyon fiatal embereket szüleikkel együtt, próbálják megérteni életük változandóságait és támogassák beilleszkedésüket.

Az elvándorlók között van még egy kategória, és ez különleges figyelmet igényel, amint ezt már az előző évi üzenetemben is megfogalmaztam, éspedig azokról a külföldi egyetemistákról van szó, akik tanulmányaik érdekében otthonuktól távol élnek. Számuk fokozatosan növekszik. Azokról a fiatalemberekről van szó, akik különleges pasztorációt igényelnek, hiszen ők nem csak egyetemisták, hanem időleges elvándorlók is. A tanulás nyomása alatt gyakran egyedül érzik magukat és többször küzdenek anyagi természetű gondokkal is. Az Egyház anyai gondoskodással és teljes együttérzéssel tekint rájuk és igyekszik olyan különleges lelkipásztori és szociális intézkedéseket foganatosítani számukra, amely figyelembe veszi fiatalságuk nagy erőforrásait. Gondoskodni kell arról, hogy megnyílhassanak az interkulturalitás dinamikája előtt és gazdagodhassanak a többi kultúrákból és vallásokból jövő egyetemistákkal való kapcsolat által. A fiatalok számára ez a tanulási és képzési tapasztalat egyben hasznos lehetőség a hit megérlelődésére és ösztönzés arra, hogy megnyíljanak azon univerzalizmus előtt, amely a Katolikus Egyház konstitutív elemét képezi.

Kedves fiatal elvándorlók, készüljetek fel arra is, hogy a veletek egykorú fiatalokkal felépíthessétek azt az igazságosabb és testvériesebb társadalmat, amelyben majd lelkiismeretesen és komolyan teljesítitek kötelességeteket a családotok és az állam iránt. Tartsátok tiszteletben a törvényeket, soha se engedjetek a gyűlölet és az erőszak érzelmeinek. Legyetek inkább egy olyan világ élenjárói, amelyben megértés és szolidaritás, igazságosság és béke uralkodik. Azzal a kéréssel fordulok hozzátok, különösen a fiatal hívőkhöz, hogy eredményesen használjátok ki a tanulmányi időt, így növekedjetek a tudásban és Krisztus szeretetében. Krisztus azt akarja, hogy igazi barátai legyetek, amihez az szükséges, hogy ápoljátok vele a bensőséges kapcsolatot, főleg imáitokban és Isten Igéjének készséges hallgatása által. Krisztus azt akarja, hogy tanúi legyetek, és ezért arra kell törekednetek, hogy bátran éljétek az evangéliumot, valóra váltva azt az Isten iránti szeretet és testvéreink nagylelkű szolgálatának konkrét gesztusai által. Az Egyháznak szüksége van rátok is, és számít támogatásotokra. Tekintettel az evangelizáció jelenlegi kihívására, egy egészen rendkívüli és kívánatos szerepet vállalhattok abban. Mivel különböző kultúrákból származtok, Krisztus egyetlen Egyházához való tartozásotok révén mégis egységet alkottok, ezért bebizonyíthatjátok, hogy az evangélium ma is elevenen él és minden helyzetben alkalmazható; régi és mégis mindig új örömhír; a remény és a megváltás Igéje minden ember számára, bármilyen fajból és kultúrából való, korra és korszakra való tekintet nélkül.

Végezetül pedig Máriának, az egész emberiség anyjának, és Szent Józsefnek, az ő tisztaságos jegyesének oltalmába ajánllak valamennyieteket egyenként – mindketten menekültként éltek Jézussal együtt Egyiptomban, az ő oltalmukba ajánlom családjaitokat és mindazokat, akik az egész világon különböző módon foglalkoznak veletek, fiatal elvándorlókkal, az önkénteseket és a lelkipásztorokat, akik mindig készenlétben és baráti támogatásukkal állnak mellettetek. Az Úr legyen mindig veletek és családotokkal, hogy együttesen legyőzhessétek az akadályokat, a materiális és spirituális nehézségeket, amelyekkel útjaitok során szembesültök. Jókívánságaimon túl különleges apostoli áldásomat adom rátok, egyenként mindenkire, és mindazokra, akiket szerettek.

Vatikánváros, 2006. október 18.

XVI. Benedek pápa

(XVI. Benedek pápa üzenetét Cserháti Ferenc fordította magyarra a német és az olasz szöveg alapján.)

VÍZKERESZT

(Folytatás az 1. oldalról)

tagadó szcientizmus tévúton járnak. Végül fényt vet a történet a politikára és annak szerepére a társadalomban is: nem túl hízelgő, amit Heródes alakjában erről megrajzol. A hatalom fél. Mindig is félt, attól, hogy valami kicsúszik ellenőrzése alól. Végső soron ezért is kellett meghalnia Jézusnak a kereszten: ez is része a megváltásnak. Ne higgyük hát, hogy a „vallásnak”, a hitnek semmi köze sem a tudományhoz, sem a politikához. Máté épp az ellenkezőjét bizonyítja: a politikát és a tudományt is meg kellett, és meg kell váltani. A hit eminensen közügy.

Kiss Ulrich SJ

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyar nyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még az MKPK honlapján is: http://www.katolikus.hu

ANGLIA:

London: Virágh József főlelkész, Hungarian R.C. Chaplaincy, 62 Little Ealing Lane, Ealing, GB-London, W5 4EA, Tel./Fax: 0044-20/88566-0271. E-Mail: hungarian.chaplaincy@btinternet.com Miséző helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton, Brignton-Hove.

ÉSZAK-ANGLIA:

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37. Miséző helyek: **Rochdale,** Wolverhampton, Bradford, Nottingham.

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc esperes, főlelkész, Wiener Ungarische Kath. Gemeinde, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, Tel.: 0043-1/526 49 72; Fax: 0043-1/526 49 72 25. Miséző helyek: Bécsújhely (Familien-Kirche); Bécs, vasárnaponként 11.00-kor, Deutschordenskirche, Singerstr. 7. E-Mail: bmke@katolikus.at http://www.katolikus.at

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, Tel.: 0043-1/317 3656.

Burgenland/Alsóőr: P. Keresztfalvi Péter OSB, Kath. Pfarramt, A-7501 Unterwart 226, Tel.: 0043-3352/34108. E-Mail: Kersztfalvi@freemail.hu Miséző helyek: Alsóőr, vasárnaponként 9.45-kor, Felsőőr, vasárnaponként 10.45-kor.

Grác: Ft. Fodor János lelkész, Ugri Mihály gondnok, Tel.: 0043-316/68 35 08; szentmise vasárnaponként 10.00-kor a Welsche-Kirche-ben, Griesplatz 30. sz.

Innsbruck: Dr. Magda Szilveszter diakónus, Tel.: 0043-512/204 103. Szentmise minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3.

Linz: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, Tel.: 0043-732/736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (Fax), E-Mail: ernest.szabo @diozese-linz.at Miséző helyek: Linz, Wels.

Klagenfurt: Ft. Simon Attila káplán, Tel.: 0043-676/877 27 345, E-Mail: simonatti@freemail.hu Szentmise minden hónap 4. vasárnapján 12.00-kor a Kapuziner Kirche-ben, Waaggasse 15, A-9020 Klagenfurt.

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, 3. szombaton 17.00-kor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135. Érdeklődni: Schwarz Mária, Tel.: 0043-662/820 139.

BELGIUM

Brüssel: P. Havas István Sch.P., Mission Catholique Hongroise, Rue del'Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL/. Tel.: 0032-2/64 96 188.

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumônier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liége, Tel.: 0032-4/22 33 910; Fax: 0032-4/22116 09.

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztus kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, Tel./fax.: 0033-1/42 086170.

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 302, Avenue Jean Jaures, F-69007 Lyon, Tel.: 0033-4/78 501636.

NÉMETORSZÁG

Augsburg-i Egyházmegye: Miséző helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. Túrós Dezső plébános, Ungarische Kath. Mission, Zirbelstr. 23, D-86154 Augsburg, Tel.: 0049-821/41 90 25 30 vagy 0049-170/77 18 529.

Bamberg-Eichstätt-Regensburg-i Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Miséző helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg. Érdeklődni: Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig. Tel.: 0049-911/507 57 96.

Essen-i Egyházmegye: Miséző helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. Tel.: 0049-201/28 47 40 vagy Kölnben: 0049-221/23 8060.

Freiburg-Trier-Speyer-i Egyházmegyék Karlsruhe-i székhellyel: Miséző helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Heidelberg, Baden Baden. Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Elbinger Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe. Tel./Fax: 0049-721/ 687215.

Berlin-i és Hamburg-i Főegyházmegye, Hildesheim-i és Osnabrück-i Egyházmegye: Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd. Hamburgban: Ft. Rasztovácz Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdamm 20, D-20099 Hamburg, Tel.: 0049-40/25 077 83.

Köln-i Főegyházmegye és Aachen: Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. E-Mail: ungamzentrum@netcologne.de Tel.: 0049-221/238060. Fax: 0049-221/ 232120; http://www.Ungarnzentrum.de

HIRDETÉSEK

Eladó Vörsön, Keszthely közelében, 2 db. közművesített építési telek, ösz. 6.000 m². T.: 0033-237/462 802, E-mail: agnesterek@aol.com

Bajorországban élő magyar férfi őszinte szándékkal társát keresi (43/160/60). T.: 0049-(0)9474/95 15 30

Házvezetést vállalok nyugdíjas hölgynél, gyakorlattal. T.: 0036-(06)23/312 090

Hévízen (termáltó) gyönyörű helyen apartmanok egész évben kiadók, 10 EUR/fő. T.: +36-83 34 10 63

56 éves magyar nő, szívesen vállal házvezetői munkát, gyermekfelügyeletet Ausztriában. T.: 0036-28/610 437 (este)

Őszinte szándékkal keresem a párom (54/157/60, fiatalos, jelenleg a Bodensee partján élő hölgy), egy független, józan életű, magyarul beszélő férfi személyében. T.: 0049-174/43 45 833 v. e-mail: gerbera53@citromail.hu

Betegápolásra és háztartásra, állandó jelleggel keresek tapasztalattal rendelkező 50 év körüli hölgyet. T.: 0049-(0)211/17 14 569

EURÓPAI, NÉMETORSZÁGI OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

AZ ÉLETÜNK előfizetési árát kérjük *helyi terjesztőinkkel (missziókkal)* rendezni! Csak a kiadóhivatalból postázott újságok előfizetését kérjük az „ÉLETÜNK" müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

Limburg-Fulda-Mainz-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Telefon: 0049-69/24 79 50 21. www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

München-Freising-i Főegyházmegye: Miséző helyek: München, Rosenheim, Erding. Érdeklődni: Ft. Merka János, Magyar Katolikus Misszió – Ungarischsprachige Katholische Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: 0049-89/982637, 982638, Fax: 0049- 89/985419. E-Mail: info@ungarische-mission.de; www.ungarische-mission.de

Münster-Padeborn-Osnabrück-i Egyházmegyék: Miséző helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Tel/Fax.: 0049-251/32 65 01. E-Mail:ungarische-mission@bistum-muenster.de

Passau-i Egyházmegye: Misézőhely: Passau: Érd.: Ft. Szabó Árpád, Götzendorferstr. 5, D-94121 Salzweg, Telefon: (08505) 12 29.

Rottenburg-Stuttgart-i Egyházmegye: Miséző helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eislingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Mun- derkingen, Ulm, Biberach. Érdeklődni: P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Gemeinde, Albert-Schäffle-Str. 30, D-70186 Stuttgart. Tel.: 0049-711/2369190 E-Mail: missio@ ukgm-stgt.de v. istvan.gyuras@ukgmstgt.de www.ukgm-stgt.de

Würzburg-i Egyházmegye: Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Domerschulstr. 2, D-97070 Würzburg. Telefon: 0049-931/38 62 43.

NORVÉGIA: P. Teres Ágoston SJ, Munkerudveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József-kápolnában (Akersveien 4). Tel./fax.: 0047/22744 124.

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Instituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. Telefon: 0039-06/684-2620. Miséző helyek: Róma – minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell' Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec.) és a Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya kápolnájában minden kedden 7.45-kor. Milánó – minden hó első vasárnapján 16.00-kor, Szalézi oratorium (Via Tonale 19, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Bologna, Catania, Padova, Palermo, Parma, Torino.

Firenze: P. Ruppert József SchP, Tel.: 0039-347/344 55 38, E-Mail: jruppert@calasanz.net

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, Tel.: 0041-1/36 23 303. E-Mail: f.vizauer@gmx.ch Miséző helyek: Winterthur, St. Gallen, Wetzikon-Uster, Schaffhausen, Frauenfeld, Basel.

Fribourg: Ft. Popa Péter, Tel.: 0041-26/534 0672. Szentmise minden hó 4. vasárnapján 11.15-kor, az Orsolyiták templomában (rue de Lausanne). Miséző helyek: **Genf:** Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. Tel.: 00 41-22-/7910458; **Lausanne:** Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. Tel.: 0041-21/6478 678; **Bern:** Röm. Kath. Ungarn-mission, Pf. 7717, CH-3000 Bern. E-Mail: info@katolikus.ch http://www.katolikus.ch □

A SZENTSZÉK VAGYONÁNAK KEZELŐI

Az Apostoli Szentszéknek is van saját vagyona, ami a pápa egyetemes pásztori munkájának támogatását szolgálja.

Minden szervezett közösségnek és intézménynek, így az Egyháznak is, céljai megvalósításához szüksége van anyagi javakra. Az egyház sajátos céljai, amint azokat a kánonjog megfogalmazza, „az istentisztelet megrendezése, a klérus és a többi szolgálattevők tisztes ellátásának biztosítása, a szent apostoli tevékenység és különösen a szegényekkel szemben a segítő szeretet cselekedeteinek gyakorlása" (CIC 1254. kánon 2. §). Ennek érdekében mindig is jogot formált rá, hogy javakat szerezhessen és kezelhessen, s ilyen tevékenységére egészen az ősegyház kora óta vannak adatok. Az egyházi javak azon egyházi jogi személyek tulajdonában vannak, amelyek azokat törvényesen megszerezték, azonban a római pápa „az összes egyházi javak legfőbb igazgatója és kezelője" (1273. kán.), ami egyfajta végső garanciaként jobbára felügyeleti jogokat jelent.

Az Apostoli Szentszéknek is van saját vagyona, ami a pápa egyetemes pásztori munkájának támogatását szolgálja. II. János Pál pápa szándéka szerint „az Apostoli Szentszék fenntartásának elsődleges alapjául az egész világ katolikusai, vagy akár más jóakaratú személyek önkéntes adományai szolgáljanak. Ez felel meg annak a hagyománynak, amely az evangéliumban (Lk 10,7) és az apostolok tanításában gyökerezik (1Kor 9,11)".

Ezeknek a javaknak a kezelése, illetve felügyelete alapvetően három szervezetre, az Apostoli Kamarára, az Apostoli Szék Vagyonkezelőségére és a Szentszék Gazdasági Ügyeinek Felügyelőségére tartozik. Funkcióikat VI. Pál pápa 1967-es Regimini Ecclesiae universae apostoli rendelkezése, illetve II. János Pál 1988-as Pastor Bonus apostoli rendelkezése határozza meg. A Vatikánvárosi Állam, mint külön jogalany gazdasági ügyeit a Kormányzóság intézi.

Az Apostoli Kamara (Camera Apostolica) évszázadokon át a Szentszék legfontosabb vagyonkezelő szerve volt, a pápai állam ügyeinek intézését is beleértve. A VI. Pál-féle reformokat követően a Kamara már csak a széküresedés idején lát el érdemi feladatokat, a Szentszék javainak tényleges kezelőjeként, illetve a pápa temetésének és a konklávé rendezésének felelőseként. Vezetője a Római Szentegyház kamarás bíborosa, a camerlengo (jelenleg Tarcisio Bertone államtitkár), aki a széküresedés idején lényegében a Szentszék „miniszterelnökévé" lép elő.

Az Apostoli Szék Vagyonkezelősége (Amministrazione del Patrimonio della Sede Apostolica) látja el a gazdasági és a pénzügyminisztérium feladatait. Élén egy bíboros-elnök áll (jelenleg Attilio Nicora), akinek munkáját további bíborosokból álló testület és egy érsek-titkár segíti. Feladata a Szentszék vagyonának kezelése és a Római Kúria intézményei működéséhez szükséges anyagiak biztosítása. Első, rendes részlegére tartoznak többek között a számviteli ügyek, a személyzeti kérdések, a vatikáni nyugdíjalap és az ingatlankezelés, továbbá a Szentszékhez kapcsolódó intézmények (pl. a vatikáni kiadó, a nyomda, az Osservatore Romano) gazdálkodásának felügyelete. Szintén ezen részleghez tartozik a vatikáni honlapszerkesztőség. A második, rendkívüli részleg kezeli az olasz állam részéről az 1929-es pénzügyi konvenció értelmében kárpótlásul kapott alapokat és egyéb vagyoni eszközöket, így szerepe valamiképpen egy „központi bankéhoz" is hasonlítható.

A Szentszék Gazdasági Ügyeinek Felügyelősége (Prefettura degli Affari Economici della Santa Sede) élén ugyancsak egy bíboros-elnök áll (jelenleg Sergio Sebastiani), és tagjai is bíborosok. Tisztviselői között – akárcsak a másik két intézmény esetében – többségben vannak a világiak. Feladata számvevőszéki jogkörében felügyelni a szentszéki szervezetek gazdálkodását, továbbá összeállítani a Szentszék költségvetését és mérlegét. Ez utóbbit előbb a Nemzetközi Revizori Testület, majd a szervezeti és gazdasági kérdések vizsgálatára létrehozott bíborosi tanács (Consiglio dei Cardinali per lo Studio dei Problemi Organizzativi ed Economici della Santa Sede) vizsgálja felül, mielőtt a pápa elé kerül jóváhagyásra.

A „Vatikán bankjaként" emlegetett Vallásos Művek Intézete (Istituto per le Opere di Religione – IOR) eredete XIII. Leó pápa idejére nyúlik vissza, aki a kegyes alapítványok kezelése végett létrehozott egy testületet, ami többszöri átalakulás nyomán 1942-ben kapta a ma is használatos nevét és szervezetét. Feladata a magánszemélyek vagy intézmények által ráhagyott, vallási vagy karitatív célokra szánt ingó és ingatlan javak kezelése. Egy ötfős bíborosi testület által kinevezett felügyelőbizottság vezeti. Banki tevékenységet is végez, így a IOR-nál bankszámlát nyithatnak szentszéki alkalmazottak, vatikáni állampolgárok és szerzetesi intézmények.

Érszegi Márk Aurél

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betűnként:	0,10 EUR
„Jelige" - postaköltség	5,00
Üzleti-, nyereséges hirdetés betűnként	0,20
Nagybetűs sorok betűnként	0,40
Egyszerű, 1 „pontos" keret	10,00

Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Külön kívánságokat esetenként árazunk.

Egymásutáni háromszori hirdetésnél 10 %, hatszori hirdetésnél 20 % , illetve egészévi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig!

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-Mail: eletuenk@gmx.de
*
Felelős kiadó:
Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
Felelős szerkesztő: Czoborczy Bence
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző, Szamosi József és Vincze András
*
Redaktion und Herausgeber:
UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-Mail: eletuenk@gmx.de
*
Abonnement für ein Jahr: 15,– EUR
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US$ 50,–
*
ELŐFIZETÉS:
Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 1,50 EUR
Előfizetési ár egy évre 15,– EUR
Tengerentúlra US$ 50,–
BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegatur
Sonderkonto „ÉLETÜNK".
Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
IBAN DE16 7001 0080 0060 6508 03
BIC PBNKDEFF
*
Erscheint 11 mal im Jahr.
Satz: ÉLETÜNK
*
Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11,
82256 Fürstenfeldbruck
*
Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.